

SKIEN KOMMUNE
Postboks 158 Sentrum
3701 SKIEN

Dato: 20.01.2026
Saksref: 202414248-4
Deres ref.: 23/48955-37
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Stig Hagelid Fjeldstad
Telefon:
Mobil: +4747977073
E-post: Stig.Hagelid.Fjeldstad@banenor.no

Skien kommune - Høring og offentlig ettersyn - Kommunedelplan for naturmangfold - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 9.12.2025.

Bane NOR har vurdert planforslaget og har ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
Assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Stig Hagelid Fjeldstad
planlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

BARNEREPRESENTANT

Planenheten
Skien kommune
3701 Skien

Deres ref: SH

Vår ref.: T.Holm

Dato: 19.01.26

Kommunedelplan for naturmangfold, Skien kommune

Barnerepresentanten har følgende kommentar til kommunedelplanen:

Kommunedelplanen for naturmangfold i Skien kommune har blitt et meget viktig og gjennomarbeidet dokument for naturmangfoldet i kommunen vår.

Barnerepresentanten er meget imponert over det materialet som kommer fram i kunnskapsdelen, både når det gjelder mengde, grundighet, mangfold og analyser i forhold til hvilke arealpress vår natur er utsatt for. Samtidig har forfatterne laget en fin kobling til handlingsdelen ved å avslutte hvert kapittel med «Innspill til handlingsplan. Kommunen gjør». Dette gir, foruten koblingen til handlingsdelen, også leseren en umiddelbar mulighet til å reflektere over det man akkurat har lest.

Mål og intensjoner er gode og må følges opp. For barnerepresentanten er det spesielt viktig at områder som er spesielt viktig for naturmangfold tas vare på, at grønnstrukturkart som viser særlig verdifulle koridorer og områder i kommunen utarbeides og at 100-meter skogene vernes.

Et av hovedsatsningsområdene i planen er formidling og medvirkning. Kunnskapsdelen er et meget verdifullt dokument som kunnskapsbase for å lære om naturmangfoldet i Skien kommune og alle de dilemmaer og utfordringen vi står overfor, for å ta vare på så mye av denne som mulig også for de som kommer etter oss.

Planen siterer fra grunnloven §112 som bl.a. sier at borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningen av planlagte og iverksatte inngrep i naturen. Disse borgerne omfatter også barn i barnehage og grunnskole.

Barnerepresentanten ser utfordringer med å gjøre planen tilgjengelig for de yngre barna, men som grunnlag for å utvikle kunnskap om og eierskap til den naturen som de skal ha ansvar for i kommende år, må hovedsatsingsområdet også gjelde dem.

I 1991 hadde også Skien kommune utarbeidet en Natur/Miljøplan for kommunen. Denne planen inneholdt også mye verdifull kunnskap, men utfordringen var å få grunnskolen til å gjøre seg nytte av denne kunnskapen. Løsningen den gang var å engasjere et par interesserte lærere til å bearbeide planen, komme med noen pedagogiske tips og presentere resultatet for

målgruppen i form av et undervisningsopplegg. Resultatet og responsen den gang var udelt positiv.

Alle er vel stort sett enige om at vi må ha et så godt grunnlag som mulig, når vi skal fatte våre beslutninger. Ikke minst er dette viktig for de av oss som er valgt til å forvalte fellesskapets interesser og som skal ta beslutninger som noen ganger går slik vi ønsker det, andre ganger ikke.

Når det gjelder å ta veloverveide beslutninger i forhold til til å ta vare på og restaurere det naturmangfoldet vi har i Skien kommune i dag, er Kommunedelplan for Skien et meget viktig dokument. Har du lest dette, kan du ikke i etterkant si «at du ikke visste».

Torbjørn Holm
barnerepresentant

Kopi:

Fra: roger Jensen <rogerjensen23@hotmail.com>
Sendt: 26.01.2026 11:51:23
Til: Skien Postmottak <post@skien.kommune.no>
Emne: Høringsuttalelse - kommunedelplan for naturmangfold

Høringsuttalelse:

Til
Skien kommune

Vann- og kanalbyen Skien

Innspill til i kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune 2026-

Interessegruppa "Bevar sjøveien til Telemarkskanalen" mener at Skiensvassdraget har svært stor betydning for naturmangfold og samfunnsliv i Skien kommune.

Vassdraget, som starter i øvre Telemark og ender ved Frierfjorden, er Norges tredje vannrikeste vassdrag.

Vi er spesielt opptatt av den delen av vassdraget som renner gjennom Skien sentrum. Dvs. vann, fosser, sluse og elv fra øvre del av Hjellevannet nedstrøms til øvre del av Skienselva.

Vi fokuserer på dette området, fordi utbyggingspresset er stort nettopp her. Bygging i vannet og nær vannkanten gir naturtap, forringer vannkvaliteten og reduserer den opparbeidete nytteverdien av vassdraget som bærekraftig transportvei.

Vann- og kanalbyen Skien

Vi foreslår at kommunen i stor bredde og med styrke satser på "Vann- og kanalbyen Skien". Tema VANN i byens natur må ivaretas som et eget, tverrfaglig satsingsområde. Hensikten er å sikre at det verdifulle vannmiljøet i Skien sentrum beskyttes optimalt som naturområde for framtida. Samtidig som et godt ivaretatt vannmiljø kan ha stor betydning for opplevelser, fellesskap, næringsliv og sysselsetting.

Ved behandlingen av Kommunedelplanen for naturmangfold forventer vi at Skien bystyre ivaretar tydelige natur-, miljø- og klimahensyn.

Skien sentrum har en unik beliggenhet med de to store vannspeilene Bryggevannet og Hjellevannet, fossefall og sluse.

Byens naturgitte omgivelser har gitt byen stor rikdom, stolt identitet og et attraktivt vannmiljø, tett på befolkningens hverdagsliv.

Byens vannmiljø dekker et vesentlig areal av Skien sentrum. Men - i tillegg til vannets overflate, utgjør vannforekomsten et volum med natur som gir rom for et stort levemiljø for dyr og planter. Dette fordi vannet har dybde med liv på bunn, i vannkanten, i de frie vannmasser, på vannets overflate og i det nære luftlaget over vannet. Vannmassene bidrar stort til naturmangfoldet i Skien sentrum og omegn.

Vann som bærekraftig transportvei

Skien sluse er porten til Telemarkskanalen, en unik kulturhistorisk attraksjon. Det påhviler Skien et særskilt ansvar å sørge for at den viktige vannveien blir holdt åpen for båttrafikk.

Før Telemarkskanalen ble bygd (1861 til Norsjø og 1892 til Dalen) var Skiensvassdraget den viktigste transportveien mellom øvre og nedre Telemark. En av Norges tidligste eksportartikler, brynesteinen fra Eidsborg, benyttet vassdraget i over tusen år. Tømmerfløting har pågått i 3-400 år, og etter kanalbygginga har vannveien muliggjort stor vare- og persontrafikk. Framover vurderes vassdraget som transportåre for bl.a. Fensfeltet.

Transport på vann fremheves av flere, bl.a. EU, som en mer bærekraftig transportmåte enn å bruke bil på vei. Vannet ligger og renner der som en naturlig ferdselsåre. Vannet kan nyttiggjøres, uten at det kreves store naturinngrep eller mye ressurser for å lage nødvendig infrastruktur og for å drive båter fram.

De eventuelle ulemper båttransport kan ha for vassdragets naturmangfold, vil da være vesentlig mindre enn ulempene som veibygging og biltransport har for naturen på land. Mer nyttetraffikk på vann kan være et pluss for det samlede naturmangfoldet i kommunen.

Bygging i elva reduserer båtenes framkommelighet og reduserer muligheten for framtidig kommersiell bruk av Telemarkskanalen. Spesielt er båtleden i overgangen mellom havnivået i Bryggevannet og ferskvannet i Hjellevannet et utsatt område. Bygging som vanskeliggjør bruk av Skien sluse må unngås.

Sentrumsvannet som biotop

Statsforvalteren trekker fram vannmiljøet i og nær sentrum som et fokusområde for naturmangfold i Skien kommune (jf. uttalelse 21.10.24 til kommunen).

Statforvalteren skriver:

"Sumvirkningen av alle arbeidene i og langs vassdraget....er en redusert verdi for naturmangfoldet....Miljøavdelingen oppfordrer sterkt til at naturmangfoldet i Skiensvassdraget, men også i tettbygde strøk som Skien og Langbryggene, og nedover mot Borgestad, får et tydelig fokus i planarbeidet."

Vi deler Statsforvalterens bekymring, da området han nevner er under sterkt utbyggingspress. Reguleringsplaner i Skien sentrum tillater leilighetsbygg og andre byggetiltak ute i selve Bryggevatnet, Klosterfossen og Skienselva. Dette medfører bl.a. boring i forurenset elvebunn og giftige sedimenter som blander seg i vannmassene. Videre fører det til et naturtap i kantsonene, og redusert areal og volum med vann for dyr og planter. Økologisk og kjemisk vannkvalitet forringes.

Vi mener at slike planer må endres. Skien kommune bør her ta regjeringens oppfordring på alvor om å foreta planvask og omgjøre reguleringsplaner som mangler miljømessig bærekraft.

Si derfor nei til å bygge ytterligere i det verdifulle vannarealet!

Vi har følgende tre forslag:

1. Utarbeide "Temaplan for "Vann i Skien sentrum"

Kommunen bør utarbeide en allsidig plan for bærekraftig forvaltning av Skien bys rike vannmiljø.

Hovedfokus: Hjellevannet, fossene, Skien sluse, Bryggevatnet innenfor sentrumsgrensen.

Delfokus: Øvrige del av Hjellevannet, Klosterfossen, øvre del av Skienselva, samt andre vannforekomster i sentrum.

Begrunnelse: Skien har en unik vannressurs som historisk grunnlag for bydannelsen.

Vannressursen er et stort livsmiljø for planter og dyr; - et svært attraktivt, evigvarende og sårbart naturelement i bybildet. Vannressursen trenger planforankret vern for å sikres en helhetlig, fremtidsretta og bærekraftig utvikling.

2. Foreta planvask av reguleringsplaner som berører "Vann i Skien sentrum"

Kommunen bør revurdere vedtatte reguleringsplaner inntil og i Hjellevannet, Bryggevatnet, Klosterfossen og øvre del av Skienselva.

Kommunen må identifisere områder der bygging i og ved byvatnet tillates. Slike arealformål må endres i tråd med ny kunnskap og statlig regelverk.

Hovedfokus: Reguleringsplaner som tillater bygging i vatnet eller på land nærmere enn ca 15m fra vannkanten.

Begrunnelse: Bygging i vann er risikofylte inngrep, skader biotoper og øker naturtapet.

Kommende klimaendringer gir stort skadepotensial. Vassdrag er felleseie, der privatisering er i strid med allmennhetens rettsoppfatning. Regjeringen oppfordrer til planvask.

3. Øke fokus på hele naturmiljøet i Skien sentrum

Kommunen må gi byens samlede naturmiljø større oppmerksomhet. Byens natur har stor betydning for folkehelse, trivsel, attraksjon og naturmangfold.

Hovedfokus: Det "blå-grønne miljøet" i byen; dvs. naturelementer som vann, parker, planter, dyreliv, geologi m.m. i sentrum

Begrunnelse: Sentrum er kommunens viktigste utstillingsvindu. Tiltak her er synlige og har oppdragende effekt for hele befolkningen. Respekt for byens natur vil ha positive ringvirkninger for naturvern ellers i kommunen.

Vann er natur. Vann gir muligheter, men har også naturkrefter med risiko. Vann er et felleseie, som må forvaltes med respekt og i langsiktig perspektiv.

Bevar vannmiljøet for våre neste generasjoner!

Skien, den 25.januar 2026

Med hilsen

Interessegruppa "Bevar sjøveien til Telemarkskanalen"

v/ Gro Ballestad, Kari Vogsland, Tone Engebretsen, Finn Sigurdson, Helge Øverbø, Halvor Ringhus, Birger Falch-Pedersen, Finn Halvor Skaardal, Torstein Foss, Agnar Waldemarsen, Vidar Krogsrud og Roger Jensen

Kontaktperson: Roger Jensen, mobil 48206812, epost: rogerjensen23@hotmail.com

Til Skien kommune

Skien, 30.01.2026

Høringsuttalelse

Kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune

BirdLife Norge, avdeling Telemark, takker for muligheten til å gi innspill til Kommunedelplan for naturmangfold. Vi vil innledningsvis understreke at vi ser svært positivt på at Skien nå utarbeider sin første kommunedelplan for naturmangfold, med et omfattende kunnskapsgrunnlag og en egen handlingsdel.

For oss er natur og naturmangfoldkrisen et grunnleggende premiss. Når det oppstår konflikt mellom naturhensyn og andre interesser, mener vi at naturen må ha førsteprioritet.

1. Overordnede kommentarer

Vi vil særlig berømme at:

- kommunen har bestilt et grundig kunnskapsgrunnlag utarbeidet av Asplan Viak
- viktige naturtyper som kalkskog, ravinelandskap, myr og Skiensvassdraget gis tydelig faglig omtale
- kalkrik natur og natur på basalt løftes fram som særskilte kvaliteter i kommunen
- frivillig vern på kommunal grunn ved Klyve og Jønnevald løftes fram
- kantsoner langs vassdrag, anadrom fisk og artsgrupper som orrfugl og storfugl nevnes eksplisitt
- rapporten «Resultater fra 50 år med overvåking av hekkebestandene av sjøfugl på Telemarkskysten 1974 til 2023» er tatt inn som del av kunnskapsgrunnlaget
- fremmede arter og behovet for en mer systematisk bekjempelse er grundig omtalt.

Samtidig mener vi at planen har et klart forbedringspotensial når det gjelder å:

- forplikte seg tydeligere til å følge opp kunnskapsgrunnlaget i arealpolitikken, blant annet gjennom planvask, hensynssoner og områder der nedbygging som hovedregel ikke skal tillates
- konkretisere tiltak for fugl og artsmangfold, inkludert overvåking, skjøtsel og restaurering
- styrke satsingen på naturrestaurering, myr og våtmark
- følge opp anbefalingene fra Asplan Viak om grønn og blå infrastruktur, landskapsøkologiske analyser og korridorer

- prioritere kalkrik natur og natur på basalt som ansvars naturtyper med særlig vern mot nedbygging og hard arealbruk
- gjøre arbeidet mot fremmede arter til en egen, tydelig prioritert satsing i handlingsdelen.

2. Kunnskapsgrunnlag og Asplan Viak-rapporten

Kunnskapsgrunnlaget er solid og gir et godt bilde av naturverdiene i Skien, særlig knyttet til kalkskog, kalkrike berg og knauser, kulturlandskap, myr og viktige skog og vassdragsmiljøer. Vi støtter fullt ut vurderingen om at:

- det er behov for systematisk gjennomgang av utbyggingsområder og planreserver i gjeldende kommuneplan, en planvask, spesielt i kalkområdene og i konfliktutsatte naturtyper
- det bør gjennomføres detaljerte landskapsøkologiske analyser for å synliggjøre viktig blågrønn infrastruktur og korridorer
- det er avgjørende å sette i gang flere naturrestaureringsprosjekter, samt kartlegge og prioritere de viktigste restaureringslokalitetene
- kunnskapsgrunnlaget bør oppdateres etter at feltsesongen 2025 nå er over, når nye naturtypekartlegginger for kalkområder, myr og andre naturtyper foreligger, og det bør utarbeides en samlet oversikt over prioriterte områder for videre naturtype og artskartlegging.

Videre peker Asplan Viak på betydelige kunnskapshull, blant annet for:

- artsgrupper som jordboende sopp, lav, moser og insekter i kalkrik natur
- naturtyper og artsforekomster knyttet til basalt, både i skog og myr
- mindre vann og vassdrag, inkludert vandringshindre og inngrep i kantsoner
- landskapsøkologiske sammenhenger og grønn infrastruktur mellom kjerneområder.

Vårt hovedinnspill er at disse anbefalingene må inn i handlingsdelen som konkrete, prioriterte tiltak med ansvar, tidsplan og finansiering. De bør ikke bli stående kun som faglige råd i vedlegg 1.

3. Fugleliv og ansvarsarter i Skien

Planutkastet beskriver en rekke viktige fuglearter og ansvarsarter i Skien, blant annet:

- toppdykker, sivhauk, kategori nær truet, skjeggmeis og sothøne, kategori sårbar, ved Børsesjø
- vipe, en sterkt tilbakegående art. I Gjerpensdalen, pågår et aktivt redningsprosjekt som har vist gode resultater
- åkerrikse, kategori kritisk truet, hvitryggspett, isfugl og lavskrike, med usikker status
- storfugl, orrfugl og jerpe
- laks og elvemusling i Skiensvassdraget, som også er omtalt som ansvarsarter.

Vi ser det som svært positivt at disse artene og områdene er løftet fram. Samtidig peker kunnskapsgrunnlaget på at:

- hekkebestanden av skogsfugl, det vil si storfugl, orrfugl og jerpe, er i nedgang i Telemark, men at det mangler konkrete studier fra Skien kommune som dokumenterer utviklingen

- Børsesjø og Skiensvassdraget har en særstilling for våtmarksfugl og vannknyttede arter på fylkesnivå.

Her ser vi et klart behov for sterkere oppfølging i handlingsdelen. Vi savner særlig:

- etablering av systematisk bestandsovervåking av skogsfugl, i samarbeid med frivillige, jegerorganisasjoner og fagmiljøer
- tydelige hensynssoner og restriksjoner mot nedbygging, drenering, forstyrrelse og tekniske inngrep i områder med viktige fugleforekomster, som Børsesjø, Gjerpensdalen og sentrale skogsområder
- målrettede tiltak for truede og nær truede arter, som vipe, åkerrikse, sothøne, hvitryggspett og elvemusling, med definert ansvar, metode og tidsplan
- en tydelig kobling mellom sjøfugldata, blant annet fra rapporten om Telemarkskysten, og kommunens ansvar for sjøfugl og våtmarksarter i egne kyst- og strandsoner.

Vi anbefaler at handlingsdelen får et eget delkapittel for prioriterte fuglearter og naturtyper, der det fremgår klart hvordan kommunen vil ivareta disse gjennom konkrete tiltak i arealforvaltning, skjøtsel, overvåking og restaurering.

4. Grønn og blå infrastruktur

Asplan Viak peker tydelig på at kommunen mangler:

- systematiske landskapsøkologiske analyser som synliggjør viktig blågrønn infrastruktur
- kartlegging av viktige korridorer mellom naturskogshabitater
- kartlegging av korridorer og grønn infrastruktur i kalkrike områder, mellom seminaturlige naturtyper i kulturlandskapet og i urbane grønnstrukturer
- systematisk arbeid med kantvegetasjon langs dyrka mark og vassdrag.

Vi støtter fullt ut forslagene om at kommunen bør:

- gjennomføre detaljerte analyser for å avdekke kritiske brudd i grønn og blå infrastruktur
- kartlegge og sikre korridorer mellom naturskog, kalkskog, basaltskog, kulturlandskap og våtmarker
- kartlegge og opprettholde viktig kantvegetasjon langs dyrka mark og samtlige vassdrag
- avdekke urbane grønnstrukturer som fungerer som viktige korridorer mellom omkringliggende økosystem og viktige naturtyper, og restaurere natur i bynære områder for å sikre sammenheng i landskapet
- sørge for at korridorer og nøkkelstrukturer gis reell beskyttelse mot nedbygging, fragmentering og intensiv arealbruk.

Vårt innspill er at dette må løftes inn som prioriterte, tidfestede tiltak i handlingsplanen, og at resultatene av analysene må brukes aktivt ved revidering av kommuneplanens arealdel, i skogbruksplanlegging og i reguleringsplaner.

5. Myr, våtmark og restaurering

Kunnskapsgrunnlaget og saksframlegget peker på at:

- myrer og våtmarker i Skien er delvis mangelfullt kartlagt. Det understrekes spesielt at kunnskapen om naturtyper i skog og myr på basalt er mangelfull
- grøfting, gjengroing og andre inngrep har negativ påvirkning på naturmangfold, hydrologi og karbonlagring
- det pågår og planlegges ny myrkartlegging, og det anbefales naturtypekartlegging av myr og våtmark.

På bakgrunn av nasjonale føringer om forbud mot nedbygging av myr og økt vekt på naturrestaurering, vil vi særlig understreke at:

- planen bør ha et tydelig mål om å unngå nye inngrep i myr, og legge til grunn at myr og våtmark som hovedregel skal skjermes mot nedbygging, drenering og tekniske inngrep
- myr og våtmarksrestaurering bør være blant de høyest prioriterte naturrestaureringstiltakene i handlingsdelen, både av hensyn til naturmangfold, flomdemping, vannkvalitet og klima
- resultater fra myrkartleggingen i 2025 bør innarbeides i en revidert kunnskapsdel, og brukes til å peke ut prioriterte restaureringslokaliteter.

6. Vannføring og regulerte vassdrag

Skien vassdraget og tilknyttede elvestrekninger har stor betydning for både fisk, bunndyr, fugl og elvemusling. I regulerte vassdrag vil vannføring og minstevannføring være avgjørende for naturtilstanden.

BirdLife Telemark mener det kan være hensiktsmessig at kommunen, i samarbeid med forvaltningsmyndigheter og regulanter, vurderer om dagens vannføringsregimer og eventuelle krav til minstevannføring er tilstrekkelige for å ivareta naturmangfoldet i de mest sårbare elve- og bekkestrekningene.

Vi er kjent med at det har vært reist spørsmål om brudd på minstevannføring i enkelte regulerte elver, blant annet i Slettevannselva. Uavhengig av enkeltsaker anbefaler vi at kommunedelplanen:

- peker på behovet for tilstrekkelig vannføring i regulerte vassdrag som et grunnleggende naturhensyn
- legger til rette for dialog om eventuelle justeringer av vannføringsregimer der det er nødvendig for å ivareta fisk, bunndyr, fugl og elvemusling
- ser arbeid med kantsoner, restaurering og minstevannføring i sammenheng, som del av en helhetlig forvaltning av vassdragene.

7. Kalkskog, basaltskog og frivillig vern

Vi støtter sterk vektlegging av:

- kalkskog og kalkrike naturtyper
- basaltskog og myr på basalt
- forslag om å utrede frivillig vern på kommunal grunn ved Klyve og Jønnevald.

Disse naturtypene er nasjonalt underrepresentert i vernet skog, og Skien har her et særlig naturansvar.

Vi anbefaler at:

- kalkrik natur og naturtyper på basalt omtales eksplisitt som særskilte ansvarsområder for Skien kommune
- frivillig vern på kommunal grunn løftes til et konkret, høyt prioritert tiltak i handlingsplanen, med tydelig tidsplan for videre dialog med vernemyndighetene
- kommunen utreder om flere kommunale arealer med kalkskog og basaltskog har vernepotensial, og prioriterer disse i arbeidet med frivillig vern og forsiktig arealbruk
- anbefalingen om å vurdere meldeplikt eller strengere regulering for hogst i kalkskog følges opp og konkretiseres, slik at verdifulle kalkskogsområder ikke bygges ned eller hogges før kartlegging og vurdering er gjort
- viktige korridorer mellom kalkskog, basaltskog og andre kjerneområder kartlegges og gis et særskilt vern mot fragmentering.

8. Fremmede arter

Avsnittet om fremmede arter i kunnskapsgrunnlaget er grundig og nyansert. Det framgår at:

- det per 2025 er registrert rundt 360 fremmede arter i Skien, hvorav 77 i høyeste risikokategori
- mange av de mest problematiske artene finnes i våtmark, langs vassdrag, på kalkrik grunn og i bynære områder
- enkelte arter, som parkslirekne, kjempespringfrø, russekål, mispler, platanlønn og andre, er i tydelig ekspansjon, og vil få stadig større negative effekter dersom innsatsen utsettes.

Vi støtter særlig:

- anbefalingen om en egen tiltaksplan mot fremmede arter
- prioritering av arter som fortsatt har begrensete forekomster, men stort skadepotensial, for eksempel parkslirekne, kjempespringfrø, tromsøpalme og kjempebjørnekjeks samt russekål
- høy prioritet for bekjempelse i natur på kalkrik grunn og i våtmarker
- tett samarbeid med sportsfiskere, natur og friluftsansasjoner om problemarter i vassdrag og ved vann.

Vi anbefaler at tiltaksplanen for fremmede arter:

- får en tydelig plass i handlingsdelen, med ansvar, tidsplan og forventet innsatsnivå
- ses i sammenheng med arbeid i Skiensvassdraget, kantsoner, våtmarker og kalkområder
- følger opp anbefalingene fra Statsforvalteren om systematisk kartlegging, tidlig varsling, gode rutiner for massehåndtering og hageavfall, og koordinert innsats
- aktivt bruker frivillige og ansasjoner, blant annet BirdLife Telemark, sportsfiskere og botaniske foreninger, i kartlegging og bekjempelse, med klare rammer og veiledning.

9. Fra tematisk plan til forpliktende arealpolitikk

Kommunedelplanen beskrives som en tematisk plan uten direkte arealvirkning, og må følges opp gjennom kommuneplanens arealdel. For at planen skal få reell effekt, mener vi det er nødvendig at:

- det utarbeides en tydelig strategi for hvordan kunnskapsgrunnlaget og handlingsdelen skal brukes ved revidering av kommuneplanens arealdel, herunder
  - hensynssoner for naturmangfold og korridorer
  - åpning for hensynssoner og områder der nedbygging som hovedregel ikke skal tillates, særlig for naturtyper som myr, kalkskog, raviner, nøkkelbiotoper og viktige kantsoner
  - bestemmelser om kantsoner, grønnsstruktur, naturrestaurering og hensyn til truede arter
- kommunen gjennomfører en planvask av gjeldende utbyggingsområder og planreserver, særlig i kalkrike områder, basaltskog, myrområder og andre potensielle kjerneområder for naturmangfold, før nye inngrep tillates
- naturhensyn integreres tydelig i skogbruksplanlegging og skogforvaltning, spesielt i kalk og basaltskog, og der det er viktige fugle- og artsforekomster
- kommunen knytter planen til mål om arealnøytralitet og naturavtalens prinsipp om å stanse naturtapet.

Vi vil særlig understreke behovet for å sikre sammenhengende grønnsstruktur og viltkorridorer mellom skog, kalkområder, kulturlandskap, våtmarker og urbane grøntområder, slik at arter faktisk kan bevege seg i landskapet og opprettholde levedyktige bestander. Kommunen bør definere, kartfeste og beskytte slike korridorer som en del av den overordnede arealpolitikken.

10. Medvirkning og videre samarbeid

BirdLife Telemark ønsker å være en aktiv samarbeidspartner for Skien kommune i:

- videre kartlegging av fugle- og naturmangfold
- overvåking av viktige fuglearter og bestander, både i skog, kulturlandskap, våtmark og langs vassdrag
- faglige innspill til skjøtsel, tilrettelegging og naturrestaurering, særlig i våtmarker, vassdrag, kalkskog og basaltskog
- formidling og naturveiledning for barn, unge og voksne, i samarbeid med skoler, lag og foreninger
- arbeid med fremmede arter der fugleliv, kantsoner og våtmarker er berørt.

Vi stiller gjerne opp i dialogmøter eller arbeidsgrupper knyttet til oppfølgingen av kommunedelplanen og revideringen av kommuneplanens arealdel.

11. Oppsummering av BirdLife Telemarks hovedanbefalinger

Kort oppsummert anbefaler BirdLife Telemark at Skien kommune i den videre behandlingen av kommunedelplan for naturmangfold:

1. Følger opp Asplan Viaks anbefalinger om planvask av utbyggingsområder og planreserver, særlig i kalkområder, myr og andre sårbare naturtyper.

2. Definerer kalkrik natur og natur på basalt som særskilte ansvarsområder, med sterk beskyttelse mot nedbygging, fragmentering og hard skogsdrift.
3. Prioriterer konkrete tiltak for våtmarker, myrer, kantsoner og vassdrag, spesielt der viktige fugle- og fiskearter forekommer.
4. Etablerer systematisk overvåking av utvalgte fuglearter og naturtyper, i samarbeid med frivillige og fagmiljøer.
5. Vedtar en operativ tiltaksplan mot fremmede arter, med særlig fokus på kalkrike naturtyper, våtmarker og vannmiljø.
6. Løfter landskapsøkologiske analyser og blågrønn infrastruktur opp som prioriterte tiltak, og bruker resultatene aktivt i videre areal og skogbrukspolitikk.
7. Vurderer dagens vannføringsregimer og krav til minstevannføring i regulerte vassdrag opp mot hensynet til naturmangfoldet.
8. Knytter planen tydelig til kommuneplanens arealdel, skogbruksplanlegging og økonomiplan, slik at naturhensyn faktisk styrer arealbruken i Skien.

Skien, 30.01.2026

Vennlig hilsen

Allen Einar Kjøl-Røsand
styreleder, BirdLife Telemark

Odd Gravir Klykken
naturvernkontakt, BirdLife Telemark

S.D. CAPPELEN SKOGER

Et selskap i Cappelen Grubben.

Skien kommune

Ulefoss, 30.01.2025

Innspill kommunedelplan for naturmangfold Skien kommune

Vi viser til utsendte høring med frist 2. februar 2026.

S.D. Cappelen skoger drifter eiendom på i overkant av 182.000 dekar i Telemark, der ca. 130.000 dekar er produktiv skog. Vi har eiendom i 5 kommuner der den største teigen på ca. 125.000 dekar ligger i Skien og Nome. Vi avvirker ca. 25.000 kubikk årlig og driver et aktivt bærekraftig skogbruk med stort fokus på hensyn til miljø, friluftsliv og viltforvaltning. Over 10 % av eiendommen er underlagt vern. I tillegg kommer andre begrensninger som følge av kantsoner, miljøregistreringer og ikke drivbare områder.

Vi har følgende innspill til planen:

Med høringen og underlagsdokumenter er det nærmere 500 sider som skal gjennomgås. Det er ikke mulig å prioritere så stor mengde dokumenter. Vi har derfor primært tatt for oss selve kommunedelplanen og kommenterer med utgangspunkt i den.

Men vi ser det som et demokratisk problem å skulle lage en handlingsplan basert på så omfattende dokumenter. Det gjør det krevende å svare ut høringen på en god måte, det er krevende for en politiker å sette seg inn i en sak med så mye dokumenter og vi stiller spørsmål ved om det er et dokument som er mulig å forholde seg til fremover for andre enn saksbehandler.

Planen har og flere direkte feil. Blant annet sier den på s. 18 at «FNs nyeste naturavtale fra 2022 har en målsetning om at 30 % av et representativt utvalg av natur skal vernes innen 2030». Den sier og at dette er et mål Skien kommune må jobbe etter. Dette er ikke riktig.

Avtalen sier at 30 % av jordens land- og havarealer skal være bevart innen 2030. Det betyr ikke at Norge eller Skien skal verne 30 %, men at man globalt skal bevare. I ordet bevare ligger både vern og andre dokumenterbare bevaringstiltak. Det er og lagt til grunn nasjonal fleksibilitet i forhold til målet på 30 %. Avtalen er

heller ikke juridisk bindende, men et politisk verktøy.

I Norge er det vedtatt et mål om 10 % vern av skog etter ordningen for frivillig vern, men det er altså et nasjonalt mål. Pr. nå er ca. 5,4 % vernet. Totalt er det vernet 17,7 % av landarealet i Norge. I tillegg kommer vernet havareal på 4,6 %. Tall hentet fra SSB.

Vi har altså i Norge vernet 22,4 % av vårt areal på land og i havet. Dersom man innbefatter areal som er begrenset som følge av miljøregistreringer, kantsoner og områder med driftstekniske eller økonomiske begrensninger er det nærliggende å anta at Norge nærmer seg, eller passerer 30 % vern og bevaring.

At Skien kommune har ambisjoner om å verne sine områder eller skjømte de ut fra gitte kriterier står naturligvis Skien kommune fritt til. Men at kommunen ønsker å overføre sin skjømtselstrategi til andre grunneiere ved å innføre begrensninger som meldeplikt er problematisk.

Meldeplikt:

Planen legger opp til at det skal utredes behovet for meldeplikt i kalkskog.

Vi ser ikke behovet for å utrede meldeplikt og stusser på fremgangsmåten. Hvorfor skal det utredes? Enten er det et behov for meldeplikt, eller så er det ikke. Det virker som kommunen leter etter muligheter for å kunne innføre et nytt byråkratisk nivå, uten noe klart behov.

Vi kan ikke se at det er behov for meldeplikt da lovverk og sertifiseringsordningen, PEFC, i dag gir strenge føringer for hvordan skogeier kan skjømte og drifte sin skog. Kalkskog er omtalt i PEFC, og har føringer for hvordan hogst kan utføres.

På nasjonalt nivå er kalkskog, og kalkskogregistreringer prioritert, og ut fra det vi kan se har Skien, Porsgrunn og Bamble i 2025 gjennomført systematisk naturtypekartlegging etter Miljødirektoratets instruks i store kalkholdige områder. Et samlet registrert areal på 58 761 dekar der kalkskog og tilhørende naturverdier er registrert.

Registreringer som skogbruket og andre må ta hensyn til i sin aktivitet. Hvorfor det da er behov for meldeplikt er uforståelig.

Meldeplikt gir og unødvendig byråkrati, og legger press på en allerede belastet landbruksforvaltning i kommunen. Jeg har selv jobbet 12 år i landbruksforvaltningen og vet at det er lite rom for ytterligere byråkrati.

Kantsoner:

Planen problematiserer også kantsoner på generelt grunnlag, og indikerer at kommunen ytterligere bør legge egne føringer rundt disse områdene.

Kantsoner er strengt ivaretatt gjennom flere ulike lovverk. I tillegg har PEFC-skogsertifisering strenge føringer for kantsoner, der det blant annet skal søkes statsforvalteren dersom man ønsker å hogge i en kantsoner. Hvorfor kommunen skal bruke ressurser på å kartlegge kantsoner virker derfor underlig og unødvendig.

For ytterligere kommentarer til planen viser vi til NORSKOG og andre skogbruksaktører sine høringer.

For Cappelen Skoger

Thor Wraa (sign)
Skogsjef

Skien kommune

Henrik Ibsensgate 2

3701 Skien

post@skien.kommune.no

Høringssvar til Skien kommunes kommunedelplan for naturmangfold

Frist 2.2.2026

Fritzøe Skoger AS eier en av Norges største skog og utmarkseiendommer. Eiendommen er på om lag 617 000 dekar og nær 200 000 dekar ligger i kommunene Skien, Siljan og Porsgrunn som alle tilhører Grenlandskommunene. I tillegg forvalter og driver Fritzøe Skoger AS skogeiendommene Hellestvedt AS i Bamble og Vold og Nenseth Brug AS i Skien, to eiendommer på hhv 27 000 dekar og 7000 dekar.

Fritzøe Skoger AS leverer hvert år ca 130 000 m³ tømmer, planter ca 600 000 planter og utfører ungskogpleie på 5-6000 dekar. Vi sysselsetter 15 fast ansatte og leier inn 40-50 årsverk fra skogsentreprenører, skogkulturarbeidere, håndverkere, veientreprenører mm. Dvs en betydelig aktivitet rundt bærekraftig forvaltning og fornybare ressurser. Vi styres strengt av norsk lovverk, forskrifter og miljøsertifiseringskrav etter både PEFC og FSC. I tillegg er mer enn 12 % av skogeiendommen her underlagt vern – mer enn det nasjonale målet på 10 % og langt mer enn de i overkant av 5 % som i dag er vernet av skog. I tillegg er det store områder som får ligge urørt på grunn av økonomiske eller tekniske begrensninger for drift.

Fritzøe Skoger AS mener:

- Vi er sterkt imot en innføring av meldeplikt for hogst i kalkrike skogarealer i Skien og andre Grenlandskommuner
- Som vi ser av Norskogs juridiske notat bygger forslaget på feil juridiske premisser og lovvalg. Det er skogloven som regulerer meldeplikt for lovlig hogst etter §11-ikke §12.
- Skogloven dekker de behov for vern og hensyn som er nødvendig
- Norskog peker også på at Skien kommune har misforstått Montrealavtalen og at dette medfører både feil konklusjoner og tiltak. Dette er grunnleggende viktig!
- Vi ser ingen behov for en slik meldeplikt da vi er miljøsertifisert etter både PEFC og FSC standarder og i tillegg følger norsk lovgivning innen skogbruk og naturforvaltning
- Hensyn til naturtyper er tydelig håndtert i sertifiseringsordningene og brudd på disse påfører skogeier i ytterste konsekvens tap av mulighet til tømmeromsetning.
- Vi opplever at de som foreslår innstramminger i regelverk i liten grad har satt seg inn i hvor omfattende og strenge sertifiseringsordningene er. Og at alle som omsetter tømmer i Norge er PEFC sertifisert som et minimum.
- Hogst i kalkskog ivaretas allerede gjennom PEFC og naturtypekartlegging. Kommunepolitikere og publikum overser tilsynelatende at det allerede finnes systemer som ivaretar naturmangfoldet. I planen vises til det til PEFC flere ganger og da blir det merkelig at de i noen tilfeller skal se bort fra PEFC og lage egne regler.

- Vi mener dette er et forsøk på å innføre et unødvendig vern og vi ser også at det fort blir første skritt på veien til å kreve meldeplikt for all hogst. Vi erfarer fra tidligere saker om meldeplikt at det raskt vil endres til en søknadsplikt. (jfr. regelverk for hogst av kantsoner)
- En meldeplikt vil føre til mer byråkrati og ventetid for avklaringer og belaste et allerede tungt belastet forvaltningsorgan i kommunen. Hvor skal det hentes inn ressurser til å dekke dette merarbeidet? Dette vil bety mye også for vår evne til å endre hogstområder raskt dersom vær og føre tilsier det. Det vil i verste fall føre til økt ventetid, merarbeid, økte kostnader og større skader i terrenget, noe ingen av oss ønsker.
- Vår erfaring med kommunene både i Grenland og generelt er at de allerede i dag har for lite ressurser til å besvare søknader og henvendelser fra oss som skogeier. Dette har vi ved flere anledninger tatt om med gjeldende kommuner og med Statsforvalteren.
- Vi ber også om at det innhentes høring fra de ansatte ved landbrukskontoret for Grenland som bør uttale seg i denne saken.
- Erfaring fra meldeplikt i Oslomarka gir betydelige merkostnader (anslag kr 7,- kbm). Ved innføring av meldeplikt for all hogst vil det bare for Fritzøe Skoger gi en merkostnad til saksbehandling på over 800 000,- per år (Masteroppgave NMBU, Celina Mathisen 2022).
- En meldeplikt bør i stedet erstattes av eksisterende forvaltning og god kommunikasjon mellom kommunen og næringsaktørene
- Kan Skien kommune dokumentere avvik som gjør det strengt tatt nødvendig å innføre meldeplikt?
- Skogeierne i Skien og Grenland har ivarett mangfoldet på en god måte gjennom mange generasjoner – det er derfor vi har de flotte skogområdene og mangfoldet vi har
- En innføring av meldeplikt vil i tillegg føre til tap av næringsaktivitet, lavere lønnsomhet i en presset verdikjede og tappt verdiskaping i en tid da de fornybare ressursene trengs mer enn noen gang
- For skogeierne og den store verdikjeden som foredler trevirke er det avgjørende viktig at politikerne kjenner sertifiseringsordningen PEFC og skogloven godt for slike saker behandles. Vi bistår gjerne med en innføring i standarder og lovverk. Det er også mulig for kommunen å spille inn endringsbehov og ønsker til PEFC og FSC ved siden av endringer i lovverket på vanlig vis.
- I en verden med store behov for fornybart trevirke er det svært viktig at vi i Norge verner om de produksjonsarealene vi har og med de rammevilkår vi har i dag er det en trygg forvaltning slik den er – godt ivarett av sertifiseringsordningene.

Det vises ellers til Norskogs og andre skogbruksaktørers innspill til høringen.

Siljan 30.1.2026

For Fritzøe Skoger AS, Vold og Nenseth Brug AS og Hellestvedt Bruk AS

Terje Kristoffersen (sign)

Daglig leder

Høringsuttalelse vedr Kommunedelplanens naturmangfolddel

Gjerpen og Solum skogeierlag har noen betenkeligheter med forslag til Naturmangfold-delen av Kommunedelplanen (KDP). Det gjelder blant annet foreslåtte tiltak:

1. Tabell 5, s.23 i Handlingsdelen:

- *«Unngå hogst og ungskogpleie i hekketiden i skog på kommunens eiendommer, som forbilde for privat skogbruk.»*

Vel og bra at kommunen tenkes å gå foran som et godt eksempel, MEN: - Tenkes det at kommunen skal ha fortrinnsrett på hogst og ungskogpleie utenom hekketida slik at private skogeiere skal kjempe om den resterende tida til for eksempel skogsentreprenører for å få gjennomført tiltak i skogen utenom hekketida? Kan de som ikke får gjort tiltak utenom hekketida bli utsatt for sanksjoner fordi kommunen skal få «førsterett» til å gjennomføre tiltak i kommunens skoger utenom hekketida?

Hvem skal betale entreprenørene for at de ikke får gjort noe i hekketida? Å bli stående uvirksom for entreprenører med svært dyrt utstyr er for dem en økonomisk katastrofe.

2. Handlingsdelen, s. 32:

- *«Utrede meldeplikt for hogst i kalkskog».*

Det henvises til skogbrukslovens § 12, som omhandler *«Vernskog og område av særleg miljøverdi.»* Skogbrukslovens § 12 sier: *«Statsforvalteren kan gi forskrift om at skog skal vere vernskog når skogen tener som vern for annan skog eller gir vern mot naturskadar. Det same gjeld område opp mot fjellet eller ut mot havet der skogen er sårbar og kan bli øydelagt ved feil skogbehandling.»*

Skogbrukslovens § 11 gir derimot adgang til å innføre meldeplikt dersom det er «nødvendig» for å kontrollere at loven blir fulgt. Det følger av lovens forarbeider at «nødvendig» ikke skal tolkes strengt, og at det ikke innebærer at kommunen står fritt til å vilkårlig innføre meldeplikt. Alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper gjør at regulering gjennom forskrift må ha en saklig og forholdsmessig begrunnelse.

Ordlyden i Skogbrukslovens § 11 knytter nødvendighetsvurderingen til et kontrollbehov. Altså må det være en reell risiko for at bestemmelsene i Skogbruksloven og Naturmangfoldloven ikke overholdes i fravær av en meldeplikt. I lovens forarbeider anses det ikke som tilstrekkelig at en forskrift kun antas å ha en preventiv effekt. Det må vurderes om andre og mindre inngripende tiltak kan ivareta hensynet til at loven følges, noe som slås fast i Kommunal- og distriktsdepartementets (KDD)s veileder om kommunale forskrifter:

«Forskrifter er bare ett av flere mulige virkemidler for kommunal styring. Blant øvrige virkemidler kan nevnes instruksjer og organisatoriske bestemmelser, veiledning, informasjon, inngåelse av avtaler og økonomiske tiltak. Kommunen bør vurdere nøye hvilket virkemiddel som er best egnet i det enkelte tilfellet. Det bør ikke gis en ny forskrift hvis andre tiltak kan være mer effektive.»

Meldeplikt medfører en administrativ byrde for både skogeierne og forvaltningen, og kan føre til unødige forsinkelser i skogsdrifta. For å rettferdiggjøre en slik ekstra byrde må det

dokumenteres at ulovlig hogst og/ eller annen lovstridig praksis er et faktisk problem i kommunen, og at dagens kontrollsystemer eller mykere virkemidler ikke er tilstrekkelige.

Forslaget om meldeplikt insinuerer at ulovlig hogst og annen lovstridig praksis er et problem i Skien kommune. Det kan vi ikke se er dokumentert i forslaget til naturmangfolddelen i KDP.

Skogbruket har innført en ny strengere miljøstandard i 2023 (PEFC-standarden). Den er strengere enn dagens lovverk og viser at skogbruksbransjen med det tar et langt større ansvar enn det loven krever. Alle skogeiere som skal hogge selv eller administrere skogsdrifter må ha bestått kurs i PEFC-standarden for å få solgt sitt tømmer. Likeledes må alle skogsentreprenører ha PEFC-kurset.

De viktigste naturtypene er allerede kartlagt i Naturtype og må dermed tas hensyn til i bransjestandarden og PEFC-systemet.

Ut fra disse argumentene bør forslaget om å utrede meldeplikt for hogst i kalkskog utelates fra KDPs naturmangfolddel.

3. Side 32 i Handlingsdelen:

- *«Samle og systematisere rapportene som er laget; tematisk, geografisk og etter sakstype.»*

«Det skal lages et lokalt register, tilknyttet kommunens nettsider, for å gjøre lokal dokumentasjon av naturmangfold, som ikke nødvendigvis omfattes av naturbase og artskart, mer tilgjengelig.»

Vi mener at dette kan medføre økt risiko for konflikter og slitasje på stedfestede lokaliteter som en følge av økt trafikk på de aktuelle stedene. Skogeierlaget ser ikke at det foreslås hvordan dette skal løses med berørte grunneiere.

4. Kantsoner

- Kantsoner omtales i planforslaget, blant annet i tabell 7, s. 38 i Handlingsdelen.

Vår kommentar er at kantsoner, for eksempel mot vassdrag, har i dag allerede et godt vern gjennom PEFC-ordningen som tilfredsstillende en strengere miljøstandard enn det dagens lovverk gjør.

Med kommunens økonomiske situasjon som bakteppe stiller vi oss undrende til om kommunen evner å på en tilfredsstillende måte følge opp enda en forskrift gjeldende meldeplikt for hogst og det som fra kommunens side ser ut som et ønske om tilstramming av lokale regler.

Dersom det er ønskelig å ha en tettere dialog med næringen om skogbrukets rolle knyttet til naturmangfold og friluftsliv bør dette løses gjennom økt kontroll etter lovverkets allerede eksisterende muligheter og samarbeid med skogbruksnæringen.

Styret i Gjerpen og Solum skogeierlag.

Høringsuttalelse til Kommunedelplan naturmangfold – Skien kommune

Avsender:

Løvenskiold- fossum

Mottaker:

Skien kommune

Dato:

29.01.2026

Sak:

Høring – Kommunedelplan for naturmangfold

---

1. Innledning

Løvenskiold viser til høring av Kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune, utarbeidet som temaplan etter plan- og bygningsloven. Vi gir med dette våre merknader til planens juridiske forutsetninger, ambisjonsnivå og foreslåtte virkemiddelbruk, særlig knyttet til skogbruk.

2. Rettslige rammer for kommunedelplan og skogbruk

Et grunnleggende rettslig utgangspunkt er at kommunedelplaner og temaplaner etter plan- og bygningsloven ikke har direkte rettsvirkning overfor grunneiere eller tiltakshavere, jf. § 11-3. Planen kan ikke endre eksisterende arealformål eller gripe inn i etablert og lovlig bruk. Dette gjelder også hensynssoner, jf. §§ 11-6 og 12-4 samt lovens forarbeider.

Skogbruk er lovlig etablert og igangværende bruk, og reguleres gjennom sektorlovgivning, herunder skogbruksloven, naturmangfoldloven, vannressursloven og friluftsløven. Det norske skogbruket er i stor grad sertifisert etter PEFC skogstandard, som stiller omfattende miljøkrav til planlegging og gjennomføring av hogst. Kommunale planer kan ikke innføre nye restriksjoner på skogbruk utover gjeldende lovverk.

3. Ambisjonsnivå og økonomiske forutsetninger

Løvenskiold mener planen i stor grad er godt forankret i nasjonale og internasjonale mål, men savner en tydeligere sammenheng mellom foreslåtte tiltak og kommunens faktiske økonomiske og administrative handlingsrom. Det fremgår av planen at estimerte kostnader overstiger tilgjengelige budsjetter, uten at dette i tilstrekkelig grad gjenspeiles i handlingsplanens omfang og prioriteringer.

Etter vårt syn ville planen hatt større verdi dersom handlingsdelen tok utgangspunkt i de virkemidlene kommunen faktisk rår over, og de arealene kommunen har reell styringsmulighet over. Dette ville bidratt til større forutsigbarhet og redusert usikkerhet knyttet til forvaltningen av skogarealer.

4. Vern og mål om 30 prosent

Planen legger til grunn at FNs naturavtale innebærer et mål om at 30 prosent av Skien kommunes areal skal vernes. Dette er ikke korrekt. Naturavtalen og Meld. St. 35 (2022–2023) legger opp til at Norges bidrag skal være langsiktig bevaring av 30 prosent av landarealet, hvor både vern og andre effektive arealbaserte virkemidler inngår. Det følger ikke av nasjonale mål at dette skal oppfylles i hver enkelt kommune. Eventuelle lokale ambisjoner om høyere grad av vern eller bevaring må begrunnes særskilt i planen.

5. Meldeplikt på hogst

Løvenskiold er kritisk til forslaget om å utrede meldeplikt på hogst i kalkskog. Meldeplikt er ikke et selvstendig virkemiddel for å stanse hogst, men et kontrollverktøy for å sikre etterlevelse av skogbruksloven. Vi kan ikke se at det i utkastet til kommunedelplan for naturmangfold vises til et reelt behov for meldeplikt i kommunen og dette må grunnlegges godt dersom kommunen skal sende på høring forslag om meldeplikt. I motsatt fall bør forslaget skrotes. Forslaget synes å bygge på en forutsetning om at hogster i dag skjer i strid med regelverket, uten at dette er dokumentert. Meldeplikt skal også underlegges § 11 i skogbruksloven, ikke § 12.

Innføring av meldeplikt vil innebære økt byråkrati og ressursbruk både for kommunen og skogeierne, uten at det er påvist et faktisk behov eller en klar miljøgevinst. Kommunens behov for kunnskap og oversikt kan ivaretas gjennom eksisterende kartverktøy, dialog og oppfølging innenfor gjeldende regelverk.

Kalkskogområdene i Skien er allerede kartlagt gjennom Naturtypekartlegging, både av kommunen, og av skogeierne i området. Her er de viktigste områdene satt av som naturtyper.

Løvenskiold- fosome anbefaler dermed at kommunen fjerner forslaget om utredning av meldeplikt på hogst i kalkskog.

6. Avslutning

Løvenskiold anbefaler at kommunedelplanen justeres slik at den i større grad reflekterer gjeldende rett, kommunens faktiske virkemidler og tilgjengelige ressurser. En mer målrettet og realistisk plan vil gi et bedre grunnlag for både naturforvaltning og forutsigbarhet for skogbruket.

SKIEN KOMMUNE
Postboks 158 Sentrum
3701 SKIEN

Deres ref: 23/48955 – 37

Vår ref: 2024/232884

Dato: 22.01.2026

Mattilsynets uttalelse til kommunedelplan for naturmangfold – Skien kommune

Vi viser til høring og første gangs behandling av kommunedelplan om naturmangfold.

Vår rolle

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans skal vi bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.

Mattilsynets forventninger

Mattilsynet ser positivt på arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold og forventer at våre innspill om drikkevann, dyrevern, fiskehelse og plantehelse blir ivaretatt i videre planarbeid.

Bakgrunn

Kommunedelplan for naturmangfold er en tematisk plan som beskriver naturmangfoldet i Skien kommune, og hva kommunen skal gjøre for å følge opp Norsk handlingsplan for naturmangfold. I planen omtales status og utviklingstrekk, samt hvilke tiltak kommunen skal gjøre.

Drikkevann

Vårt ansvarsområde er å beskytte eksisterende og framtidige drikkevannskilder og sikre trygt og nok drikkevann for innbyggerne etter drikkevannsforskriften. En føre-var-tilnærming må legges til grunn for å beskytte drikkevannskildene på kort og lang sikt. Drikkevannskildene er en begrenset ressurs som må tas vare på.

I kommunedelplanen for naturmangfold kapittel 3.1 «Overordnet arealregnskap» står det at ferskvann utgjør 7,8 % av arealet, og gir viktige habitater for dyreliv samt ressurser for drikkevann.

Kapittel 1.3 omhandler «Forstyrrelser, forurensning og klimaendringer». Det står at påvirkningsfaktorer som har negativ påvirkning på naturen, blant annet er forurensning av vann og grunn, endret hydrologi og spredning av uønskede fremmede arter.

Naturmangfold er avgjørende for et bærekraftig miljø og for drikkevannsinteresser. Økosystemer som våtmark, skog og elver fungerer som naturlige rensesystemer. Kantvegetasjon beskytter mot erosjon og forurensning, og et bredt artsmangfold sikrer robuste økosystemer som kan tilpasse seg klimaendringer. Vannforskriften fastsetter rammer for helhetlig vern og bærekraftig bruk av vannforekomster.

Dyrevern

Dyrevelferdsloven omfatter forhold som påvirker velferden til pattedyr, fugler, krypdyr, amfibier og fisk. Loven bekrefter at dyr skal behandles godt og beskyttes mot fare for unødige belastninger. Naturmangfold og dyrevelferd er tett knyttet sammen. Mange dyrearter er avhengige av å kunne bevege seg over store områder for å finne mat, partnere og egnede leveområder. Fragmentering av leveområder på grunn av menneskelig aktivitet kan begrense disse bevegelsesmønstrene og påvirke overlevelse og trivsel. Kantskog langs vassdrag har stor betydning for livet både ved og i vann. Intakt kantvegetasjon gir skjul for fisk og skaper skyggepartier, noe som er særlig viktig om sommeren ved lav vannføring. Bevaring av naturmangfold er en viktig faktor for å redusere belastningen på dyr og fremme dyrevelferd.

Fiskehelse

Naturmangfold skaper grunnlaget for sunne vannøkosystemer og sikrer at fisk har det miljøet de trenger for å trives. Dette er viktig for både villfisk og oppdrettsfisk. For å sikre god fiskevelferd og fiskehelse er det viktig å beskytte vassdrag og elver mot utbygging og forurensning. Videre er det viktig å kartlegge og overvåke naturmangfold for å forstå

økosystemets tilstand og tilpasse tiltak. Det er generelt viktig å unngå spredning av smittsomme sykdommer til alle vassdrag. Mattilsynet viser til aktsomhetsplikten for å forebygge og hindre risiko for spredning av smitte hos akvatiske dyr.

Plantehelse

I forbindelse med naturmangfold og matproduksjon er det viktig å unngå spredning av planteskadegjørere som er regulert i Forskrift om plante helse. Spredning kan skje ved flytting av jordmasser eller bruk av maskiner med rester av jord, frø eller planter. Risikoen er størst fra områder med dyrket eller tidligere dyrket mark.

I kommunedelplan for naturmangfold står det at jordbruk dekker 5,8% av arealet i Skien kommune, og spredning av uønskede fremmede arter er beskrevet i kapittel 1,3. Vi presiserer at regelverket for fremmede arter, som Miljødirektoratet forvalter, ikke må forveksles med regelverket for plante helse som Mattilsynet forvalter. Mer informasjon om Mattilsynets regelverk: [Hvordan unngå å spre planteskadegjørere og ugras.](#)

Med hilsen
Mattilsynet, tilsynet

Eli Marie Thompson
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

Naturvernforbundet i Grenland

Porsgrunn 2.februar 2026

Merknader til planarbeidet med kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune

Først vil vi si at vi er imponert over satsingen Skien har gjort for å få oversikt over kunnskapsgrunnlaget når det gjelder naturmangfold i kommunen!

Kunnskapsgrunnlaget som ligger i del 1 er svært grundig, og kan fungere som en kunnskapsbank for arbeidet med hvilke tiltak som skal gjøres, hvordan, og i hvilken prioritert rekkefølge.

Vi ser at oppbyggingen i kunnskapsgrunnlaget, med "innspill til handlingsplanen", tema for tema, etter gjennomgang av bakgrunnskunnskap, må være et godt hjelpemiddel for utøverne av handlingsplanen.

Handlingsplanen inneholder konkrete tiltak innen fire satsingsområder;

Vern av natur, Restaurering av natur, Kunnskapsbasert forvaltning og Formidling av kunnskap. Dette framstår for oss som logiske satsingsområder, og vi ser at man har hentet ut forslag fra "Innspill til handlingsplanen" i stor grad.

For oss virker det som de tiltakene man har satt opp i handlingsplanen har et realistisk omfang for en fireårsperiode. Kunnskapsgrunnlaget ligger jo der videre i de neste fireårsperiodene, selv om dette må oppdateres med ny kunnskap fortløpende.

Vi skjønner at det er mye å ta fatt på, og at det er aller viktigst å unngå naturtap på grunn av for dårlig kunnskap på enkelte områder. Derfor er vel vern av natur og kunnskapsbasert forvaltning det som haster mest. Kartlegging av områder hvor det er planlagt arealendringer blir veldig viktig framover!

Det er godt å høre at kartleggingen som ble gjort i regi av Miljødirektoratet i 2025 har monnet relativt godt i å fyller kunnskapshull når det gjelder naturmangfold i Grenland.

Vi hører at det likevel er mye ugjort, spesielt når det gjelder artskartlegging på andre organismegrupper enn fugler og karplanter. Her kan kanskje "vanlige" folk mobiliseres?

Det er trist å høre at mer enn halvparten av kalknaturen i Skien kommune er bygd ned, og at den økologiske tilstanden av gjenværende kalkskoger ofte er dårlig. Vi skjønner at det er viktig å fortsette med å kartlegge alle kalkskoger for å hegne om de gjenværende.

Det er visst også manglende oversikt over gammelskogslokaliteter og potensielle restaureringslokaliteter.

Blåfjell er forøvrig et gammelskogsområde som Naturvernforbundet har foreslått vernet.

Disse erkjennelsene er bare noen av utfordringene Skien står overfor.

Noe man ikke må glemme i dette arbeidet er at de små "grønne" områdene i nærheten av boligområder også er veldig viktige i folks hverdag. Lokalt viktig naturmangfold havner lett i skyggen av arter og naturtyper av nasjonal interesse.

Vi ser at grønne blomsterrike lommer i bymiljø blir nevnt, både for estetisk verdi og gunstig for pollinerende insekter og andre organismer.

Vi ber Skien kommune være obs på å skape variasjon i grønne parker og lommer i bymiljøet, og lage mye annet enn plener. Vi ber dere også følge med på utviklingen når slike skal realiseres for eksempel i den kommende utbyggingen på Skien brygge. Blir de inntegnede grønne flekkene realisert?

Dette er noen tanker etter å ha lest gjennom disse omfattende dokumentene for videre arbeid med naturmangfold i Skien. Mye mer kan sies, men vi vil i alle fall påpeke at vi setter pris på den satsingen som blir gjort.

Vi regner med at vi i Naturvernforbundet i Grenland kan få anledning til å bidra noe framover; med tips om vern, observasjoner, dugnadsarbeid ved restaurering osv. på linje med andre frivillige organisasjoner. Det kan jo bli hyggelige og meningsfulle oppdrag.

Med hilsen

for Naturvernforbundet i Grenland

Sissel Solberg

Skien Kommune
Postboks 158 Sentrum
3701 SKIEN

Dato: 11.12.2025

Vår ref: 25/7332-2

Att:

Saksbehandler:

Gro Rønningen,
97179203
grro1512@nome.kommune.no

Uttale til kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune

Nome kommune viser offentlig ettersyn av kommunedelplan for naturmangfold datert 9. des. 2025.

Vi gjør oppmerksom på at Nome kommune har utredet områder for plassering av en grønn mineralpark i forbindelse med mulig framtidig gruvedrift. Et av områdene som er utredet og lagt på høring ligger i nærheten av kommunegrensen til Skien. Om eller hvordan en slik plassering vil kunne påvirke naturmangfoldet i Skien kommune er på nåværende tidspunkt ikke kjent.

Med hilsen

Gro Rønningen
virksomhetsleder plan og areal

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Skien kommune

post@skien.kommune.no

Dato 02.02.2026

Vår ref.: KJ

Deres ref.:

Innspill til kommunedelplan naturmangfold, Skien kommune

NORSKOG viser til innspillsrunde med frist 02.02.2026, og leverer med dette høringsinnspill til kommunedelplan naturmangfold i Skien kommune.

NORSKOG

NORSKOG er en medlemsorganisasjon for aktive skogeiere. Vi arbeider med næringspolitikk og skogfaglig rådgivning. NORSKOG arbeider næringspolitisk for å oppnå gode rammebetingelser for et aktivt og dynamisk skogbruk. Våre viktigste næringspolitiske arbeidsfelt er eiendomsrett, skatt, klima- og miljøpolitikk, samferdsel, næringsutvikling og industripolitikk. Vi opplever å være særlig berørt av strømninger og endringer i klima og miljø – både faktiske endringer og endringer i rammeverk og lovverk. I den anledning knytter vi noen kommentarer til kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune.

Juridiske rammer og virkemiddelbruk knyttet til skogbruk

Et grunnleggende rettslig utgangspunkt er at en temaplan etter plan- og bygningsloven ikke har bindende rettsvirkninger overfor grunneiere eller tiltakshavere jf. § 11-3, med mindre den følges opp av vedtak i arealplaner (kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner mv.).

Temaplanen for naturmangfold i Skien kommune er utarbeidet som en kommunedelplan etter plan- og bygningsloven, og er dermed uten direkte rettsvirkning. Den kan ikke endre eksisterende arealformål eller gripe inn i etablerte rettigheter og lovlig virksomhet. Kommunale planer og hensynssoner etter disse, kan ikke gripe inn i igangværende bruk. Det følger av plan- og bygningsloven § 11-6 og § 12-4 og lovens forarbeider.

Skogbruk er lovlig etablert og igangværende bruk jf. forarbeidene til naturmangfoldloven § 50, og kan følgelig ikke reguleres av kommunale planer. Unntaket er at det kan eksproprieres til reguleringsplan, da med tilhørende rettigheter og erstatning. Etter at man fikk frivillig vern av skog har ikke NORSKOG sett at det verken har vært behov for å gjøre dette, eller at det har blitt gjort på skogareal.

Skogbruk omfattes av sektorlovgivning og er allerede underlagt miljøkrav, både etter skogbruksloven og en rekke andre lover som eksempelvis vannressursloven, naturmangfoldloven og friluftsløven. Det meste av det norske skogbruket er også sertifisert etter PEFC skogsertifisering.

Om temaplanen

NORSKOG mener temaplanen gjennomgående er god til å knytte nasjonale og internasjonale problemstillinger til lokale forhold. Planen kunne imidlertid med fordel konkretisert virkemidlene som ligger til kommunen, slik at dette fremstår oversiktlig. Planen kunne også satt virkemidler og handlinger opp mot kommunens økonomiske tilgjengelige ressurser. Slik vi leser planen nå fremstår det ikke klart hvor mye av handlingsplanen som er realistisk å få gjennomført økonomisk, eller om økonomien ligger som en forutsetning for den aktuelle handlingsplanen.

Det følger noen steder kommentarer til økonomiske rammer opp mot tiltak som eks:

«De begrensede midlene Skien kommune har til rådighet i dag strekker ikke på langt nær til, for å sette inn en tidlig innsats for å bekjempe innførte plantearter iht. Statsforvalterens prioriteringsliste, jf. tabellen under.»

men andre steder nevnes det ikke.

Oppsummeringsvis skrives det at:

«Estimerte kostnader for tiltakene i handlingsdelen går over de ressursene som i dag er avsatt innenfor kommunens budsjetter. For å få gjennomført tiltakene med framdriften som er beskrevet i handlingsplanen, forutsettes at det bevilges midler over kommunens budsjett og / eller at tiltak finansieres via eksterne støtteordninger.»

NORSKOG har forståelse for at ressurser til dette kan være lave og potensielt usikre, men mener det kunne være hensiktsmessig å la handlingsplanen springe ut av de økonomisk tilgjengelige virkemidler kommunen har. På den måten er handlingsplanen faktisk handlingsplan med oppnåelige mål, og ikke bare en behovs- og ønskeliste.

Når politikerne skal vedta planen bør de være oppmerksomme på hvilke ekstra ressurser vedtak av en slik plan kan medføre. Da blir det særlig viktig å knytte kost-nytte-vurderingen opp mot de foreslåtte tiltakene i planen, eksempelvis meldeplikt som man vet er et byråkratiserende tiltak som krever økt bemanning og saksbehandlingskapasitet som koster penger. Man må også se slike tiltak opp mot andre muligheter innenfor samme område, eller opp mot andre prioriterte områder.

Man kunne alternativt skilt kommunens behov knyttet til naturmangfold, og kommunens midler til rådighet som en begrensning for den faktisk presenterte handlingsplanen.

Basert på usikkerheten rundt økonomiske midler er det vanskelig å si noe om realismen i planens ambisjonsnivå. Planens ambisjonsnivå og handlingsplan bør uansett vurderes i forhold til hva som er realistisk å følge opp, og hva som er hensiktsmessig å følge opp, både økonomisk og administrativt. En mer målrettet plan – med tydelig fokus på de arealene og virkemidlene kommunen faktisk kan styre – ville etter vårt syn ha større verdi og samtidig skape mindre grobunn for usikkerhet rundt forvaltningen av skogarealene og skogbruket.

NORSKOG ser i det følgende behovet for å påpeke en feil, samt knytte noen kommentarer til noen av de foreslåtte handlingene og deres effekter.

Det følger ikke av internasjonale og nasjonale mål at Skien kommune skal verne 30% av arealet i kommunen

I Stortingsmeldingen om «bærekraftig bruk og bevaring av natur», meld. St 35, går det frem på side 37 at

«Samtidig er det en målsetting om å drive ett effektivt norsk skogbruk. Det er derfor ikke en ambisjon at referansetilstanden skal være målet for tilstand i norske skoger.» (Den økologiske tilstanden for skog ble i 2020 vurdert til en verdi på 0,42)

Statusen for skog er middels, med en positiv utvikling jf.

<https://miljostatus.miljodirektoratet.no/miljomal/naturmangfold/miljomal-1.1/miljoindikator-1.1.5>

Naturindeksen brukes for å se på utviklingen for det biologiske mangfoldet i skogen over tid. Utviklingen har hatt en svak positiv tendens siden 2010. Det er særlig utviklingen for blåbær, gammel skog og stående død ved som har bidratt til den positive utviklingen de siste årene. Dette bør gi grunnlag for at kommunen gjør vurderinger kommunalt om behov for tiltak og hva tiltakene skal gi.

Kommunen skriver på side 18 i handlingsplanen at

«FNs nyeste naturavtale fra 2022 har en målsetning om at 30% av et representativt utvalg av natur skal vernes innen 2030. Om Skien kommune skal nå målet må det vernes ytterligere 13 % av kommunens areal de neste seks årene.»

Dette stemmer ikke, og må korrigeres. Det korrekte er at naturavtalen globalt har et mål om at 30 prosent av arealene på land og i havet skal være langsiktig bevart.

På land foreslås det i Meld. St. 35 Bærekraftig bruk og bevaring av natur, heretter benevnt naturmeldingen, at det norske bidraget skal være «*bevaring*» av 30% av arealet. Dette inkluderer *både* vern og andre effektive arealbaserte virkemidler.

Det følger heller ikke av naturmeldingen at det nasjonale målet om vern og bevaring skal oppnås i hver enkelt kommune. Hvis Skien kommune mener de har en natur som tilsier høyere eller lavere grad av vern og bevaring enn det naturmeldingen legger opp til, bør dette redegjøres for i planen. Dersom 30 prosent vern i Skien kommune angir rammen for planen bør det foretas revisjoner i tråd med rettingen.

Svært viktige tiltak knyttet til vern og hogst

På side 22 følger det at svært viktige tiltak er å utrede muligheten for vern av skog på kommunalt areal knyttet til to konkrete områder. Dette fremstår som et fornuftig tiltak. NORSKOG anbefaler kommunen å kontakte en av skogbruksaktørene som bistår med frivillig vern i regionen.

Det andre tiltaket er å unngå hogst og ungskogpleie i hekketiden hvor kommunen er grunneier. Dette står kommunen selvsagt fritt til, men vi vil minne om at en politisk føring om å unngå hogst i hekketid på kommunal grunn vil medføre at private grunneiere i større grad må hogge i hekketid for å sikre forsyninger til verdikjeden, samt sikre likvide og tilgjengelige entreprenører, transportører og et samlet fagmiljø på skog, som også kommunen er avhengig av. Med det bakteppe er det ikke sikkert at et slikt valg er et forbilde for private skogeiere – snarere kanskje tvert imot.

Innsatsområde 3 - Kunnskapsbasert forvaltning, herunder utredning av meldeplikt på hogst

Det følger i planen at «*Kunnskapsbasert forvaltning er en av planens hovedsatsningsområder fordi bedre kunnskap om naturmangfoldet gir bedre forutsetninger for å hensyn.*»

Etter dette foreslås det som et svært viktig tiltak – å utrede meldeplikt på hogst i kalkskog.

NORSKOG lurer på hva som knytter meldeplikt spesielt opp mot kunnskapsbasert forvaltning. Er standpunktet slik at hogst uten meldeplikt ikke er i tråd med kunnskapsbasert forvaltning? Det er i så fall en nokså gjennomgripende påstand som krever et utredet påstandsgrunnlag.

I punktet om nærmere om tiltakene følger det fra kommunen at meldeplikt på kalkskog vil kunne gi kommunene en bedre oversikt over samlet belastning på kalkrike naturtyper, samt «gi kommunen et verktøy til å stanse en innmeldt hogst»

Kommunens ønske om oversikt over aktiviteter og «belastning» på kalkrike naturtyper kan i dag fint oppnås uten meldeplikt. Kommunen bør også være informert om at PEFC-skogstandard inneholder kravpunkt knyttet til hogst i kalkskog som går lenger enn lovverket som kommunen skal forvalte.

Kommunene ser også ut til å ha misforstått hensikten med meldeplikt når de tror at meldeplikt er et verktøy for å «*stanse en innmeldt hogst.*»

Rammene for å nekte en hogst følger i dag av skogbruksloven. Meldeplikt er utelukkende et verktøy for å sikre at loven blir fulgt, men gir ikke en videre adgang til å nekte eller avslå en hogst enn det som allerede følger av skogbruksloven.

Argumentasjonen kan synes rimelig dersom kommunen har et ustrakt problem med hogster i strid med skogbruksloven. Men dette fremgår ikke i notatet, noe som åpenbart ville være naturlig dersom det var tilfelle.

NORSKOG har vanskelig for å tro at dette er tilfelle, og selv om det skulle være tilfelle vil vi anta at feilen ikke ligger i hogstplanleggingen, men da eventuelt i gjennomføringen. Ettersom mesteparten av det norske skogbruket er sertifisert etter PEFC som stiller strengere krav til hogstføringen enn skogbruksloven, vil derfor en hogstmelding stort sett alltid være i tråd med skogbruksloven. At kommunen skal bruke tid og ressurser på å behandle hogstmeldinger i tråd med skogbruksloven mener NORSKOG er unødvendig merbyråkrati hvor ressursene i kommunens skogbruksavdeling trengs til veldig mange andre oppgaver og kontrollfunksjoner.

NORSKOG ber også kommunen være forsiktig med å knytte virkemidler til de lege ferenda – loven slik den (subjektivt) burde være. Kommunen skal styre innenfor gjeldende lover og regler. Uttalelser som «*Flatehogst i disse områdene har flere negative effekter*» gir lite dersom tradisjonelt bestandsskogbruk er tillatt etter skogbruksloven.

Vi viser i øvrige til det notat om meldeplikt som er utarbeidet av oss til Løvenskiold-Fossum i anledning saken. Notatet er også benevnt av Fritzøe i deres høringsinnspill. Vi legger det som et eget vedlegg til dette høringsinnspillet.

Kommunen skriver videre at

«*Kunnskapsmangel er en medvirkende årsak til at naturmangfold forsvinner, og det foreslås økt satsing på NIN-kartlegging der registreringene er mangelfulle. For eksempel innenfor basaltbeltet øst i kommunen samt i eldre skog nord i kommunen.*»

Er det tilfelle at naturmangfoldet forsvinner som en følge av kunnskapsmangel? Og gjør dette seg særlig gjeldende i Skien kommune? Påstanden savner kontekst.

Skaffe bedre oversikt over kantsoner langs vassdrag

Under dette punktet følger det at:

«Selv om det finnes en rekke lovverk som gir disse områdene beskyttelse så er de under press av ulike årsaker. Det kan spenne fra inngripende tiltak som massutsifting av elvebredder og utfylling i vannet til utsiktshogst som på bildet under. I denne type kantsoner bør man heller ev. ta ut enkelttrær, for å beholde en variert skogstruktur med flere sjikt.»

NORSKOG mener avsnittet har behov for presiseringer. Er områdene under press til tross for lovverket slik at eksemplene på bildene viser ulovligheter? Eller er det slik at dette er innenfor det som er tillatt, men at kommunen ikke liker det og ikke ønsker å forholde seg til lovens krav fordi de mener de er for milde?

NORSKOG mener det er problematisk at man eksemplifiserer med bilde og tekst som viser kantsone som «bare» tilfredstiller minimumskravet til loven. Da er det i så fall lovlig, og kommunen bør ikke problematisere lovlige tiltak. Det er forskjell på hva som er lov og hva man skulle ønske var lov. Forvaltningen kan åpenbart ikke styre etter det siste.

Oversikt over kjente hekkeplasser for tiur, orrfugl og rovfugl.

På side 37 fremgår det at kommunen ønsker å lage en samlet oversikt over kjente hekkeplasser for tiur, orrfugl og rovfugl. Kunnskap om dette er bra. Kunnskapsgrunnlaget må imidlertid hektes på lovverket og ikke på skogsertifiseringen PEFC slik det ser ut som kommunen gjør nå.

Vedlegg:

1. Notat om meldeplikt utarbeidet av NORSKOG for Løvenskiold-Fossum.

Vennlig hilsen,

Kristine Jacobsen

Jurist og næringspolitisk rådgiver
NORSKOG

Skien kommune
Postboks 158 Sentrum
3701 SKIEN

Vår dato: 30.01.2026

Vår ref.: 202418156-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 23/48955-37

Saksbehandler: Astrid Flatøy/

22959768/asfl@nve.no

NVEs uttalelse - Høring - Kommunedelplan for naturmangfold - Skien kommune

Vi viser til brev datert 09.12.2025. Saken gjelder høring av kommunedelplan (KDP) for naturmangfold 2026-2038. Hovedmålet med arbeidet er å få en helhetlig oversikt og et oppdatert kunnskapsgrunnlag om naturmangfoldet i kommunen. NVE har ikke fått planprogrammet på høring og har derfor ikke kunnet gi innspill til dette.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi). NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl.).

NVEs innspill

Det er positivt at dere utarbeider en kommunedelplan for naturmangfold.

NVE mener at vassdrag bør være en sentral del av en kommunedelplan for naturmangfold. Vi anbefaler at vassdrag generelt vies betydelig oppmerksomhet i planarbeidet, fordi det ofte er store verdier knyttet til biologisk mangfold i og langs vassdrag og at bekker og elver er gjennomgående elementer i landskapet. Kommunen bør ha fokus på helhetlig vassdragsforvaltning for å ta vare på viktige arter og verdier tilknyttet bekker og elver. Utvalgte arter krever for eksempel at naturlige vandringsveger ikke blokkeres. Vassdragene er også viktige spredningskorridorer for mange arter.

Vassdragsnatur er også viktig for sikkerhet mot naturfare og tilpasning til et klima i endring. Det er store variasjoner i hvordan konsekvensene av klimaendringene slår ut. Kunnskap om lokale forhold er derfor viktig, og det er viktig at slik kunnskap blir kartfestet.

Vi savner at Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag nevnes i det vedtatte planprogrammet under Nasjonale føringer og rammer. Det er viktig å ha et bevisst forhold til de rikspolitiske retningslinjene.

[015/1 Siljanvassdraget - NVE](#) og [016/1 Herreelva - NVE](#) har deler av sine nedslagsfelt i Skien kommune. Kommunedelplan for naturmangfold, fylkeskommunale vannforvaltningsplaner, samt andre natur- og miljøplaner, bør ses i sammenheng med Stortingets vedtatte verneplaner for vassdrag. I lenken over finner dere lenker videre til sentrale utredninger som ligger til grunn for vernet.

Kantvegetasjon og skog som sikring mot naturfare

Landbruksnæringen forvalter og skjøtter deler av naturen i Skien kommune. Landbruket har en viktig rolle i å ivareta naturmangfoldet langs vassdrag, blant annet ved å sikre tilstrekkelig kantvegetasjon mellom dyrket mark og vassdrag, og ved å se på om det er mulig å gjenåpne lukkede bekker.

Vassdragenes økologiske funksjon innebærer at kantvegetasjonen må ha tilstrekkelig bredde og være mest mulig sammenhengende. Ved å sørge for at bekker ikke lukkes og at kantvegetasjon langs vassdragene ivaretas, har kommunen et godt grunnlag for å ivareta og gjenskape verdier mht. naturmangfold. Det bør også vurderes tiltak som gjenåpning av lukkede bekker og restaurering av gamle meandere.

Kommunen kan vurdere om det er aktuelt å kartlegge skog som kan vernes både med hensyn til naturmangfold og som sikringsskog for skred i bratt terreng.

Arealdelen til kommuneplanen

Det er viktig at kunnskapen som nå blir hentet inn i dette planarbeidet blir lagt til grunn for arbeidet med arealdelen til kommuneplanen. Der kan kommunen fastsette arealformål og bestemmelser som er juridisk bindende. Vårt råd er å styre arealbruken gjennom valg av arealformål i arealdelen slik at en unngår å legge til rette for regulering eller ny utbygging for tett på vassdrag.

Bestemmelser om byggeforbud i en sone langs vassdrag, jf. pbl § 1-8, vil ofte være en løsning for å sikre allmenne interesser, kapasitet til vassdrag og naturmangfold. Kommunen kan i arealdelen gi generelle bestemmelser om forbud mot bekkelukking. I bestemmelser til arealdelen bør det være krav til reguleringsplan dersom utbyggingsområder/byggetiltak kan komme i konflikt med vassdragsomsyn og viktige områder for naturmangfold som nå blir kartlagt.

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Astrid Flatøy
seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Skien kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

Høringsuttalelse Kommunedelplan naturmangfold – Skien kommune

Skien Bondelag har følgende kommentarer:

Utredning av meldeplikt på hogst i kalkskog:

- Skien Bondelag er kritisk til en innføring av meldeplikt på hogst i kalkskog, og ser derfor ikke poenget med noen utredning av dette.
- En eventuell meldeplikt vil kunne sette begrensninger på grunneiers mulighet til å ta ut virke eller vedlikeholde beiter og kulturlandskap.
- Kalksogene i Skien er allerede kartlagt av Skien kommunen samt grunneierne i Skien. De viktigste områdene er satt av som MIS- områder eller naturtyper, med egne skjøtselskrav i henhold til hogst.
- Gode beiteområder er særdeles viktig for kommunenes husdyrbønder, og det å måtte søke kommunen for å vedlikeholde disse beitene ses på som negativt.
- Meldeplikt vil trolig føre til mer byråkrati og forsinke nødvendige tiltak. Ordningen kan også redusere grunneiers handlingsrom og oppleves som en inngripen i lokal forvaltning. I tillegg kan usikkerhet rundt regelverket og frykt for reaksjoner ved feil føre til at tiltak som kunne vært gunstige for både beite og dyrevelferd, blir utsatt eller ikke gjennomført.
- Forslaget vil i verste fall ved effekt gi gjengroing av beite, som igjen gir nedsatt biodiversitet.

Fremmedarter:

- Bondelaget ser på det som svært positivt at kommunen setter fokus på bekjempelse av svartelistede arter, da mange av disse artene har stor negativ økonomisk og økologisk effekt på landbruket i kommunen.

Skien Bondelag

02.02.2026

Innspill til høring av kommunedelplan for naturmangfold i Skien kommune

---

Saksnummer: 61/25

Tittel: Kommunedelplan for naturmangfold, Skien kommune

Høringsfrist: 02.februar.2026

Planprogrammet har en god og faglig solid omtale av vann som forutsetning for naturmangfold, herunder vassdrag, kantsoner, vannkjemi og akvatiske arter.

For å styrke sammenhengen mellom kommunens arbeid med naturmangfold og oppfølgingen av vannforskriften, kan det vurderes å tydeliggjøre koblingen til vannområdearbeidet i Skien–Grenlandsfjordene. Vannområdet er en etablert arena for kunnskapsinnhenting, samordning og gjennomføring av tiltak, og en slik kobling vil kunne bidra til økt helhet, bedre koordinering og mer effektiv oppfølging av tiltak i kommunens arbeid.

Mvh

Martin Stamland

Vannområdekoordinator for Skien – Grenlandsfjordene vannområde

Skien kommune
Postboks 158
3701 SKIEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tonje Katrine Vaage, 33371109

Uttalelse - høring - kommuneplan - Skien - kommunedelplan for naturmangfold

Vi viser til oversendelse fra Skien kommune datert 09.12.2025.

Saken gjelder

Saken gjelder høring og offentlig ettersyn av forslag til kommunedelplan for naturmangfold for Skien kommune. Formålet med planen er å legge til rette for en helhetlig og langsiktig forvaltning av naturmangfoldet i kommunen. Planen skal også bidra til å stanse tapet av natur og arter, og sikre at naturens verdi som livsgrunnlag, klimabuffer, rekreasjonsområde og naturarv ivaretas for fremtidige generasjoner. Planen skal ha en planperiode på 12 år, fra 2026-2038. Med utgangspunkt i nasjonale og internasjonale behov, samt lokale behov og forutsetninger, er det formulert fire hovedsatsingsområder for planen:

- 1) Vern av natur
- 2) Naturrestaurering
- 3) Kunnskapsbasert forvaltning
- 4) Formidling og medvirkning

Kommunedelplanen er todelt, og består av en del som beskriver naturmangfoldet i kommunen, og en handlingsdel med tiltak kommunen skal gjennomføre i perioden 2026-2029. Tiltakene er fordelt på de fire ulike innsatsområdene, og er gitt ulik prioritering etter en vurdering av viktigheten av å gjennomføre tiltakene.

Statsforvalterens rolle

Statsforvalterens fagavdelinger skal med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 3-2 og 5-2 gi innspill til planarbeidet og påse at planer ikke er i strid med nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, klima, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse, barn og unges interesser og gravplasser. Denne saken er behandlet av Statsforvalterens miljøavdeling.

Miljøavdelingens vurderinger

Innledningsvis ønsker vi å berømme kommunen for et veldig godt arbeid med kommunedelplanen for naturmangfold. Vi ser at det er tatt en rekke gode plangrep som sikrer at kommunedelplanen blir et aktivt verktøy som er godt innarbeidet i kommunens øvrige virksomhet og myndighetsutøvelse. Herunder er det særlig positivt å se at del 1, kunnskapsgrunnlaget, har et tydelig fokus på både eksisterende kunnskap om naturmangfoldet i kommunen, men også hvilke arter og naturtyper som er særlig viktig for kommunen samt mangel på kunnskap som er avdekket gjennom arbeidet med planen. Vi ser også at planen har et gjennomgående fokus på arealbruksendringer som trussel mot naturmangfoldet, både i lokalt, nasjonalt og globalt perspektiv, hvilket er sentralt for å løse fremtidens utfordringer knyttet til både klima og bevaring av naturmangfold. Planen følger opp nasjonale og internasjonale forpliktelser på et lokalt nivå, og viser tydelig mulighetsrommet kommunen har i egen verktøykasse for å bidra inn i arbeidet med å nå nasjonale og internasjonale klima- og miljømål.

I kunnskapsgrunnlaget er det vist til at den klart viktigste påvirkningsfaktoren på naturmangfold i Norge og globalt er arealbeslag. Fragmentering av leveområder og kanteffekter inn i naturområder er også pekt på som viktige påvirkningsfaktorer. Dette er områder hvor kommunen har et veldig viktig ansvar som planmyndighet. Vi skulle derfor gjerne sett at oppfølging av kommunedelplanen i kommunens øvrige planverk, samt at rutiner i egen organisasjon for å sikre at beslutninger om arealbruk tas på bakgrunn av god kunnskap om naturmangfoldet, ble løftet enda tydeligere frem i de foreslåtte tiltakene til innsatsområde 3 – kunnskapsbasert forvaltning.

Del 2 av kommunedelplanen inneholder en lang rekke ambisiøse og konkrete tiltak innen de fire ulike innsatsområdene. Vi ser særlig positivt på at de foreslåtte tiltakene presenteres i tabellform med tydelig ansvarsfordeling og prioritering av tiltakene. Dette vil slik vi ser det være viktige nøkkelfaktorer for å sikre oppfølging av planen de neste fire årene.

Vi ønsker kommunen lykke til i det videre arbeidet med oppfølging av tiltakene for å fremme og bevare viktig naturmangfold i Skien kommune.

Med hilsen

Lene Ottersen (e.f.)
fungerende plansjef

Tonje Katrine Vaage
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Statens vegvesen - Transport og samfunn	Postboks 1010 Nordre Ål	2605	LILLEHAMMER

Fra: Jan Thorsen <Jan.Thorsen@bondelaget.no>

Sendt: 02.02.2026 20:15:56

Til: Skien Postmottak <post@skien.kommune.no>

Kopi: Trude Flatland <trude.flatland@outlook.com>, Anders Stensrød <anders@stensroed.no>

Emne: Kommunedelplan for naturmangfold - Merknad fra Telemark Bondelag

You don't often get email from jan.thorsen@bondelaget.no. [Learn why this is important](#)

Skien kommune

Telemark Bondelag viser til innsendt høringsuttalelse fra Skien Bondelag, datert den 02.02.2026, til Kommunedelplan for naturmangfold, Skien kommune. Telemark Bondelag støtter høringsuttalelsen fra Skien Bondelag.

Med vennlig hilsen

Jan Thorsen

Organisasjonssjef

Tel. 97 66 75 90

www.bondelaget.no

Meld deg inn i Norges Bondelag

SKIEN KOMMUNE
Postboks 158 Sentrum
3701 SKIEN

Seksjon Klima, næring og innovasjon

Vår dato: 30.01.2026

Deres dato:

Vår referanse 24/21742-9

Deres referanse:

Vår saksbehandler: Geir Sørnum

Kommunedelplan for naturmangfold - Skien kommune

Telemark fylkeskommune viser til oversending registrert 10. desember 2025 om høring og offentlig ettersyn av KDP Naturmangfold. Frist for innspill er satt til 2. februar 2026.

Bakgrunnen til varselet

Rollene og ansvara fra fylkeskommunen

Telemark fylkeskommune har fått varsel om oppstart av planarbeid av KDP Naturmangfold og høring av framlegg til planprogram, i medhold av plan- og bygningsloven (pbl) § 12-8.

Fylkeskommunen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i alt planarbeid. Vi har ei rolle som regional utviklingsaktør, planmyndighet og planfaglig rettleider. Innspillet fra fylkeskommunen blir gitt med grunnlag i mål, prinsipp og oppfordringer, slik de er nedfelt i overordna nasjonale og regionale styringsdokument.

Innspillet fylkeskommunen har til varselet

Telemark fylkeskommune vil i punkta nedenfor kommentere på de delene av planarbeidet som berører ansvarsområda våre:

Sektor samfunnsutvikling

Klima og energi

Naturmangfold spiller en viktig rolle i å fange og lagre klimagasser. Det er viktig å ivareta karbonrike areal som for eksempel myr.

Naturmangfold spiller også en viktig rolle ved å bidra til viktige økosystemtjenester.

Klimaendringene som er venta framover øker betydninga av å ivareta økosystemtjenestene fra naturen, i det de er sentrale i å unngå negative konsekvenser av klimaendringene. Ivaretas ikke disse økosystemtjenestene vil det å finne erstatninger for dem bety store økonomiske konsekvenser. I mange tilfeller vil svekking eller bortfall av disse tjenestene ikke kunne kompenseres for.

Vannressursforvaltning

- Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark vannregion 2022-2027
- Regional vannforvaltningsplan for Agder vannregion 2022-2027
- Regional vannforvaltningsplan for Rogaland vannregion 2022-2027 (litt i Vinje kommune)

Vilt og fisk

Kommunedelplaner for naturmangfold vil ofte fokusere på artar og livsmiljø som ligg til statsforvaltarens ansvarsområde. Vi håper likevel kommunen også retter oppmerksomhet mot haustbare artar av innlandsfisk og vilt, og ivareta disse interessene. I den sammenhengen tilrår vi også at de kommunale tilrådingene for hjorteviltforvaltninga blir tatt i betraktning i vidare prosess.

Med hilsen

Geir Sørum

geir.sorum@telemarkfylke.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Porsgrunn, 2. februar 2026

Høringsuttalelse fra skogbruksnæringen i Skien kommune

Det vises til kommunens forslag til kommunedelplan naturmangfold. På vegne av skognæringen ønsker vi å fremme innspill til høringsforslaget.

FramTre (tidligere AT Skog) er et samvirkeforetak med 8 800 medlemmer. Vi har hovedkontor i Porsgrunn, 280 ansatte og omsetter for rundt 3 mrd. kroner.

Tømmer og trelast er i dag en svært viktig ressurs. Dette er fornybare råstoff som i økende grad bidrar til redusert bruk av fossilt karbon. Tømmer og trelast bidrar derfor aktivt til å redusere klimautslippene. I dag er det tømmermangel i Europa, og dette er en situasjon som vil vedvare.

Skogbruk i Norge drives etter fastsatte kriterier for et bærekraftig skogbruk. I dette arbeidet legges Norsk PEFC Skogsstandard til grunn. Standarden favner videre enn loven, og er utarbeidet av følgende organisasjoner:

Fellesforbundet • Friluftsrådernes Landsforbund • Kvinner i skogbruket • Maskinentreprenørenes Forbund • Natur og Ungdom • Norges Skogeierforbund • NORSKOG • Norsk Friluftsliv • Statskog SF • SABIMA • Skognæringa Kyst • Treforedlingsindustriens Bransjeforening • Treindustrien • WWF • ZERO

Norsk PEFC Skogstandard har fastsatt 30 kravpunkter for å beskytte naturmangfoldet og utnytte produksjonspotensialet i skogene. Slike hensyn som ivaretagelse av kantsoner, gjeninsetting av livsløpstrær, bevaring av nøkkelbiotoper samt fokus på rekreasjon og friluftsliv, illustrerer at skogbruket allerede er bevisst en rekke problemstillinger som tas opp i planen som nå er på høring.

For å sikre god etterlevelse foreligger det et styringssystem, ISO 14001, som setter krav om kontinuerlig forbedring, revisjoner og bruk av eksterne revisorer.

Skogeierne lanserte for godt og vel 20 år siden ordningen med frivillig vern. Denne ordningen har eliminert de fleste konfliktene rundt spørsmålet om vern. Skogeiere tilbyr arealer for vern frivillig. Det må presiseres at det likevel er myndighetene som på fritt grunnlag avgjør om det tilbudte området faktisk blir vernet. Vern av skog på privat grunn skjer i all hovedsak gjennom frivillig vern, noe Stortinget ved flere anledninger også

legger til grunn for sine prioriteringer. FramTre er for øvrig sterkt engasjert i dette arbeidet og har over flere år vært den største bidragsyter av naturreservat i Norge, på vegne av skogeierne.

Telemark fylkeskommune har i forbindelse med sin strategi for landbruket i Telemark 2026 – 2038, et eget Handlingsprogram 2026 – 2027 hvor det er lagt i to tiltak for skogbruket. Vi ber om at det spesielt legges merke til tiltaket som omfatter kommunale planer, jf. utklipp fra tabellen i handlingsprogrammet.

Skogbruket i Telemark er bærekraftig, klimatilpasset og bidrar til økt lokal verdiskaping		
Skogproduksjon som utnytter arealenes produksjonsevne i endret klima	Økt ungskogpleie, skjøtsel som fremmer økt stabilitet og motstandsdyktighet, riktig treslag på riktig sted	Næringsaktørene har ansvar med bistand fra kommunene og Statsforvalteren
Kompetanseheving hos beslutningstakere og allmennhet for å sikre hensynet til	Kommuneplaner, temaplaner og kartlegginger er med på å sette rammene for næringsutøvelse. Disse rammene må gi relevante føringer, ikke utilsiktede hindre for næringen.	Ansvar er hos kommunene og fylkeskommunen.

Handlingsprogram 2026 - 2027

Oversikt over forvaltningsoppgaver

4

aktiv skogproduksjon og tømmerforsyning	Drift av «nærskogen» rundt byer og tettsteder kan brukes som kontaktpunkter med allmennheten og formidling av informasjon om aktivt skogbruk og verdiskapingen i skogbruket.	
---	--	--

Naturverdiene fremhevet i høringsdokumentene er, og har over flere år vært, beskyttet gjennom Norsk PEFC Skogstandard. Det er viktig for oss å minne om at skogbruket er en prioritert næring i Telemark.

Vi ønsker å understreke viktigheten av Telemark fylkeskommunes handlingsprogram, som klart uttrykker kommunenes ansvar om å ikke utilsiktet vanskeliggjøre rammevilkårene for skognæringen. Dette mener vi Skien kommune bør tydeliggjøre i den endelige kommunedelplanen.

På vegne av FramTre,

Simon Thorsdal

Direktør bærekraft og samfunnskontakt

Henriette Folkestad

Direktør juridisk / compliance

Vår ref. 23/48955 - 41
Saksbehandler Ingvill Jensen
Dato 06.01.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
03/26	Bratsberg lokalutvalg	15.01.2026
03/26	Eldrerådet	19.01.2026
02/26	Gimsøy lokalutvalg	20.01.2026
01/26	Gjerpen lokalutvalg	28.01.2026
02/26	Gulset lokalutvalg	03.02.2026
02/26	Kilebygda lokalutvalg	28.01.2026
01/26	Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg	27.01.2026
01/26	Klyve lokalutvalg	27.01.2026
02/26	Lunde lokalutvalg	04.02.2026
07/26	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	19.01.2026
	Skotfoss lokalutvalg	
02/26	Ytre Gjerpen lokalutvalg	14.01.2026
	Valebø lokalutvalg	
02/26	Øvre Gjerpen lokalutvalg	28.01.2026
02/26	Åfoss lokalutvalg	20.01.2026

Høring- Kommunedelplan for naturmangfold - råd og lokalutvalg

Lunde lokalutvalg 04.02.2026

Behandling

Lunde lokalutvalg har en sentral rolle som lokalutvalg for Skien sentrum. I henhold til høringsbestemmelsen om friluftsliv og arealendringer, kan lokalutvalgene komme med uttalelser om friluftsliv og endringer i arealbruk. Lokalutvalgets mandat er dermed viktig for bevaring og utvikling av sentrumsområdene.

Vannarealenes betydning for Skien sentrum:

Skien sentrum kan skilte med rike vannarealer, der fosser og vannspeil på to nivåer har bidratt til byens velstand og identitet. Vannmiljøet i sentrum utgjør i dag et attraktivt område, nært innbyggernes dagligliv og er i aktivt bruk av befolkningen.

Telemarkkanalen og tilgjengelighet:

I sentrum ligger også inngangsslusen til Telemarkskanalen, et område som må ivaretas og samtidig gjøres mer tilgjengelig for alle. Tilgjengeligheten til vannfronten for alle innbyggere er sentralt i det fremtidige planarbeidet.

Utvikling og vern av vannarealer:

Gjennom Skiens over 1000- år lange historie har byen stadig tatt i bruk vannarealer til utvidelse av sentrum; vei, næringsarealer og boligformål- og denne utviklingen fortsetter.

Lunde lokalutvalg er opptatt av å bevare de gjenværende vannområdene i sentrum, og fremhever viktigheten av tilgjengelighet fra Skien til Porsgrunn langs Skienselva. Stien langs

vannet bør kunne romme gående, syklende, rullestolbrukere, folk med hund, sparkesykler osv...

Vannets rolle som felleseie:

Vann er en viktig del av naturen og vår historie, og er vårt felleseie. Skien lokalutvalg er derfor opptatt av at det ikke bør bygges ut i elva ved Klosterfoss.

Regjeringen har bedt kommunene å gjennomføre «planvask» og endre planer som mangler bærekraft. Lokalutvalget peker særlig på plan om boligplattform på felt 17 i Klosterfossens utløp. Planen er ikke bærekraftig og bør endres.

Fremtidige initiativer:

Lunde lokalutvalg ønsker et fergeleie på Follestad til en EL. Ferger – automatisert – på elva, samt plass til båtene som skal opp eller ned Telemarkkanalen og elva. Utviklingen av Bakkestranda løftes frem som et forbilde for tilgjengelighet, og Skien kommune får ros av Lokalutvalget for sitt arbeid her.

Lokalutvalget ser at arbeidet med å begrense bestanden av Kanadagjess virker, og ønsker at kommunen fortsatt har fokus på å redusere fremmede arter – enten det er dyr- eller planter. Bakkestranda er også «invadert» av en rødlistet plante: Kjempespringfrø, som også bør fjernes.

Lunde lokalutvalg ønsker videre at kommunene utvikler og og gjenvinner stien fra Falkum bad opp til brua på Jernverksveien. Dette er et bynært område, og med flora og fauna som vil kunne fremstå som et frodig rekreasjonsområde for hele byen.

Forslag fra Kise, H:

Lunde lokalutvalg er opptatt av å bevare de gjenværende vannområdene i sentrum, og fremhever viktigheten av tilgjengelighet til vannfronten hele strekningen fra Skien til Porsgrunn, i form av en gangsti - langs Skienselva.

Plan om boligplattform på felt 17 i Klosterfossens utløp er ikke bærekraftig og bør endres.

Lunde lokalutvalg ønsker et fergeleie på Follestad til en EL. Ferger – automatisert – på elva, samt plass til båtene som skal opp eller ned Telemarkkanalen og elva.

Forslag fra Bjønnes Hoppestad SP:

Kommunens arbeid med å begrense bestanden av Kanadagjess fungerer, og lokalutvalget ønsker fortsatt fokus på å redusere fremmede arter – enten det er dyr- eller planter.

Bakkestranda er «invadert» av en rødlistet plante: Kjempespringfrø, som bør fjernes.

Forslag fra Andersen AP:

Lunde lokalutvalg ønsker videre at kommunene utvikler og gjenvinner stien fra Falkum bad opp til brua på Jernverksveien.

Votering:

Forslag fra Kise H:

Enstemmig vedtatt.

Forslag fra Bjønnes Hoppestad:

Enstemmig vedtatt.

Forslag fra Andersen AP:

Enstemmig vedtatt.

LULU - 02/26 vedtak

Lunde lokalutvalg er opptatt av å bevare de gjenværende vannområdene i sentrum, og fremhever viktigheten av tilgjengelighet til vannfronten hele strekningen fra Skien til Porsgrunn, i form av en gangsti- langs Skienselva.

Plan om boligplattform på felt 17 i Klosterfossens utløp er ikke bærekraftig og bør endres.

Lunde lokalutvalg ønsker et fergeleie på Follestad til en EL. Ferge – automatisert – på elva, samt plass til båtene som skal opp eller ned Telemarkskanalen og elva. Lokalutvalget ser at kommunens arbeid med å begrense bestanden av Kanadagjess fungerer, og ønsker fortsatt fokus på å redusere fremmede arter – enten det er dyr- eller planter. Bakkestranda er «invadert» av en rødlistet plante: Kjempespringfrø, som bør fjernes. Lunde lokalutvalg ønsker videre at kommunene utvikler og gjenvinner stien fra Falkum bad opp til brua på Jernverksveien.

Gulset lokalutvalg 03.02.2026

Behandling

Følgende forslag ble fremsatt av Tomas Bakken, H:
Kommunedelplan for naturmangfold tas til orientering.

Følgende forslag ble fremsatt av Susanne Rimestad, Mdg:
Gulset lokalutvalg støtter høringssvarene fra naturvernforbundet og ungdomsrådet. Disse fremhever viktigheten av å formidle naturkunnskap til barn og unge i samarbeid med skoleverket. Dette må komme frem i planen.

Forslagene fra Bakken og Rimestad ble enstemmig vedtatt.

GULU - 02/26 vedtak

Kommunedelplan for naturmangfold tas til orientering.

Gulset lokalutvalg støtter høringssvarene fra naturvernforbundet og ungdomsrådet. Disse fremhever viktigheten av å formidle naturkunnskap til barn og unge i samarbeid med skoleverket. Dette må komme frem i planen.

Kilebygda lokalutvalg 28.01.2026

Behandling

Slik lokalutvalget forstår planen ser vi ikke at den inneholder tiltak som berører Kilebygda spesielt.

Følgende fellesforslag ble fremsatt:
Planen tas til orientering.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

KVLU - 02/26 vedtak

Planen tas til orientering

Øvre Gjerpen lokalutvalg 28.01.2026

Behandling

Øvre Gjerpen lokalutvalg hadde denne saken til 1.gangsbehandling 30.10.24 Sak 15/24. Utvalget synes det er bra at det utarbeides en grundig plan om tema
Viktig å holde fokus på naturmangfoldet og opprettholdelse av de «røde» artene

Fellesforslag:

Utvalget synes det er bra at det utarbeides en grundig plan om tema
Viktig å holde fokus på naturmangfoldet og opprettholdelse av de «røde» artene

Votering:

Fellesforslag enstemmig vedtatt.

ØVLU - 02/26 vedtak

Øvre Gjerpen lokalutvalg synes det er bra at det utarbeides en grundig plan om tema Viktig å holde fokus på naturmangfoldet og opprettholdelse av de «røde» artene

Gjerpen lokalutvalg 28.01.2026**Behandling**

Kommunedelplanen for naturmangfold er et meget grundig og informativt dokument. GJLU fokuserer på forhold i Gjerpensdalen generelt og spesielt på Børsesjøen våtmarksområde.

Fellesforslag til innspill:

Gjerpen lokalutvalg stiller seg meget positiv til kommunedelplan for naturmangfold, og ønsker å komme med følgende betraktninger til planen:

Gjerpensdalen er landskjent for Børsesjø som et svært betydningsfylt våtmarksområde. Dette krever at vannkvaliteten overvåkes nøye og at forurensning/avrenning fra landbruk, husholdninger og industri forhindres. Dette arbeidet må det legges stor vekt på, sammen med et ekstraordinært oppsyn av Børsesjø naturreservat.

Gjerpensdalen og østsida av Gjerpensdalen er et kulturlandskap med særlig stor verdi for naturmangfold (der Børsesjø naturreservat er et svært viktig verneområde i kulturlandskapet). På østsida av Gjerpensdalen finnes det store rekreasjonsområder og et småskala seter- og kulturlandskap av nasjonal interesse.

GJLU mener derfor at disse punkter bør det legges spesielt vekt på:

- Støtte forslaget om meldeplikt/søknadsplikt for hogst på kalken.
- Ikke flatehogst i de kommunalt eide skogene. Et skogbruk med Oslo kommuneskoger som ideal
- Artskartlegging på kalken er særdeles viktig på grunn av det store potensialet for funn, spesielt sopp.
- Kartlegging av fugl i kulturlandskapet i Gjerpen.
- Og etter kalken bør kartlegging av naturtyper og arter på basalten øst av Gjerpensdalen prioriteres.

Votering: Fellesforslag enstemmig vedtatt

GJLU - 01/26 vedtak

Gjerpen lokalutvalg stiller seg meget positiv til kommunedelplan for naturmangfold, og ønsker å komme med følgende betraktninger til planen:

Gjerpensdalen er landskjent for Børsesjø som et svært betydningsfylt våtmarksområde. Dette krever at vannkvaliteten overvåkes nøye og at forurensning/avrenning fra landbruk, husholdninger og industri forhindres. Dette arbeidet må det legges stor vekt på, sammen med et ekstraordinært oppsyn av Børsesjø naturreservat.

Gjerpensdalen og østsida av Gjerpensdalen er et kulturlandskap med særlig stor verdi for naturmangfold (der Børsesjø naturreservat er et svært viktig verneområde i kulturlandskapet). På østsida av Gjerpensdalen finnes det store rekreasjonsområder og et småskala seter- og kulturlandskap av nasjonal interesse.

GJLU mener derfor at disse punkter bør det legges spesielt vekt på:

- Støtte forslaget om meldeplikt/søknadsplikt for hogst på kalken.

- Ikke flatehogst i de kommunalt eide skogene. Et skogbruk med Oslo kommuneskoger som ideal
- Artskartlegging på kalken er særdeles viktig på grunn av det store potensialet for funn, spesielt sopp.
- Kartlegging av fugl i kulturlandskapet i Gjerpen.
- Og etter kalken bør kartlegging av naturtyper og arter på basalten øst av Gjerpensdalen prioriteres.

Klyve lokalutvalg 27.01.2026

Behandling

Ingen nye forslag.

KLLU - 01/26 vedtak

Saken ble tatt til orientering.

Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg 27.01.2026

Behandling

Felles forslag:

Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg understreker på nytt betydningen av å bevare grøntområdene ved Solum kirke og Voldsvegen. Området er et viktig og mye brukt nærmiljø- og turområde for kommunens innbyggere, med muligheter for varierte aktiviteter som turgåing, løping og ski. Området er i tillegg godt egnet for personer med funksjonsnedsettelse, og lokalutvalget vil jobbe for å gjøre området enda mer tilgjengelig, blant annet gjennom utvikling av en enkel natursti med skilting og informasjon om lokale dyrearter og naturmangfold.

Området har høy økologisk verdi og er et sammenhengende naturområde som brukes av flere dyrearter. Det fungerer som leve- og trekkområde for hjortevilt, blant annet elg, og bidrar til å opprettholde naturlige dyretråkk. Området består av variert natur, med skog, bekkefar, ravedaler, dammer og beitemark, som gir gode levevilkår for et mangfold av planter og dyr. Det aktuelle området er kjent som habitat for flere rødlistede arter, inkludert pattedyr, rovfugl og flaggermus.

Lokalutvalget ber derfor kommunen legge stor vekt på hensynet til naturmangfold, friluftsliv, universell tilgjengelighet og sammenhengende grønnstruktur i arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold, og sikre at området bevares for framtidig bruk og naturverdier.

Votering:

Fellesforslag enstemmig vedtatt.

KLOLU - 01/26 vedtak

Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg understreker på nytt betydningen av å bevare grøntområdene ved Solum kirke og Voldsvegen. Området er et viktig og mye brukt nærmiljø- og turområde for kommunens innbyggere, med muligheter for varierte aktiviteter som turgåing, løping og ski. Området er i tillegg godt egnet for personer med funksjonsnedsettelse, og lokalutvalget vil jobbe for å gjøre området enda mer tilgjengelig, blant annet gjennom utvikling av en enkel natursti med skilting og informasjon om lokale dyrearter og naturmangfold.

Området har høy økologisk verdi og er et sammenhengende naturområde som brukes av flere dyrearter. Det fungerer som leve- og trekkområde for hjortevilt, blant annet elg, og bidrar til å opprettholde naturlige dyretråkk. Området består av variert natur, med skog, bekkefar, ravedaler, dammer og beitemark, som gir gode levevilkår for et mangfold av planter og dyr. Det aktuelle området er kjent som habitat for flere rødlistede arter, inkludert pattedyr, rovfugl og flaggermus.

Lokalutvalget ber derfor kommunen legge stor vekt på hensynet til naturmangfold, friluftsliv, universell tilgjengelighet og sammenhengende grønnstruktur i arbeidet med kommunedelplan for naturmangfold, og sikre at området bevares for framtidig bruk og naturverdier.

Gimsøy lokalutvalg 20.01.2026

Behandling

Fellesforslag:

Gimsøy lokalutvalg tar forslaget til planprogram Kommunedelplan naturmangfold til orientering, men vil påpeke følgende: Villmark, inngrepsfri natur og grønne arealer er under press både nasjonalt , regionalt og kommunalt. Forskning viser at folkehelsen påvirkes av tilgang til denne type areal både for fysisk og mental helse. Skien kommune bør tilstrebe at innbyggerne har tilgang til fri natur uavhengig av hvor man bor i kommunen.

Votering:

Fellesforslaget enstemmig vedtatt.

GILU - 02/26 vedtak

Gimsøy lokalutvalg tar forslaget til planprogram Kommunedelplan naturmangfold til orientering, men vil påpeke følgende: Villmark, inngrepsfri natur og grønne arealer er under press både nasjonalt , regionalt og kommunalt. Forskning viser at folkehelsen påvirkes av tilgang til denne type areal både for fysisk og mental helse. Skien kommune bør tilstrebe at innbyggerne har tilgang til fri natur uavhengig av hvor man bor i kommunen.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse 19.01.2026

Behandling

Forslag fra Grøsfjeld:

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse (RÅPF) mener det er viktig å ta vare på natur- og friluftsområder, og at disse i størst mulig grad gjøres tilgjengelig for personer med ulike funksjonsnedsettelser.

Votering:

Forslaget fra Grøsfjeld, enstemmig vedtatt.

RÅPF - 07/26 vedtak

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse (RÅPF) mener det er viktig å ta vare på natur- og friluftsområder, og at disse i størst mulig grad gjøres tilgjengelig for personer med ulike funksjonsnedsettelser.

Eldrerådet 19.01.2026

Behandling

Følgende fellesforslag ble fremsatt:

Eldrerådet tar planen til orientering.

Votering

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

ELRÅ - 03/26 vedtak

Eldrerådet tar planen til orientering.

Bratsberg lokalutvalg 15.01.2026

Behandling

Lokalutvalget stiller seg positive Kommunedelplan for naturmangfold, og setter pris på alle tiltak for bevaring av alle grøntområdene

Det er fint at det har blitt anlagt blomstereng ved kapitelberget.

Ser at det også er mye parkslirekne rundt på nedsiden av kapitelberget. Vi regner med at bygartner også er kjent med dette.

Følgende fellesforslag ble fremsatt:

Lokalutvalget stiller seg positive Kommunedelplan for naturmangfold, og setter pris på alle tiltak for bevaring av alle grøntområdene i området.

Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

BRLU - 03/26 vedtak

Lokalutvalget stiller seg positive Kommunedelplan for naturmangfold, og setter pris på alle tiltak for bevaring av alle grøntområdene i området.

Ytre Gjerpen lokalutvalg 14.01.2026

Behandling

Ytre Gjerpen lokalutvalg viser til sak 17/24 med vedtak.

Vi har ingen ytterligere kommentarer.

YTLU - 02/26 vedtak

Ingen kommentarer til kommunedelplan for naturmangfold.

Kommunedirektørens innstilling

Råd og lokalutvalg behandler saken *Kommunedelplan for naturmangfold*.

Saksfremstilling

Råd og lokalutvalg behandler saken og kan komme med merknader til planen innen oppgitt frist.

Kommunedelplan for naturmangfold er lagt ut til offentlig ettersyn. Kommunedelplan for naturmangfold er en plan som beskriver naturmangfoldet i Skien kommune, og som beskriver hva kommunen skal gjøre for å følge opp Norsk handlingsplan for naturmangfold.

Planen er nå behandlet i Utvalg for teknisk sektor og i Formannskap. (henholdsvis 25.11.2025 og 02.12.2025).

Planen beskriver status og utviklingstrekk, samt hvilke tiltak kommunen skal gjøre i handlingsplanperioden 2026-2029. Tiltakene er fordelt på ulike innsatsområder, og er gitt ulik prioritering på hva som er viktigst å gjennomføre.

Råd og lokalutvalg har frist til 6. februar.

Se link under referanser for mer informasjon.

Referanser

[Hva mener du om kommunedelplan for naturmangfold? - Skien kommune](#)
[Møteoversikt - Innsyn - Skien kommune](#)